

PAM

Informe de balanç de l'acció de govern

Març 2023

**Diputació
Barcelona**

Índex

Introducció.....	3
Àrea de Presidència	5
Àrea de Recursos Humans, Hisenda i Serveis Interns.....	11
Àrea d'Innovació, Governos Locals i Cohesió Territorial.....	16
Àrea d'Infraestructures i Espais Naturals.....	19
Àrea d'Acció Climàtica	23
Àrea de Desenvolupament Econòmic, Turisme i Comerç	27
Àrea de Cultura.....	33
Àrea d'Educació, Esports i Joventut	38
Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social.....	43

Introducció

El Pla d'actuació de mandat 2020-2023 (en endavant PAM 2020-2023) és el document estratègic que estableix les prioritats del govern de la Diputació de Barcelona i les línies d'actuació per a assolir-les, així com els recursos que tenen assignats. A través d'aquest informe, es presenta el *balanç qualitatiu* del PAM 2020-2023, que recull una explicació de l'acció desenvolupada per les diverses àrees corporatives durant aquest mandat, a partir dels aspectes que s'han considerat més rellevants per cadascuna d'elles en l'assoliment dels objectius estratègics de la Diputació, que són els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

Per contextualitzar aquest informe, cal destacar dos elements innovadors i singulars d'aquest Pla de mandat en relació a anteriors edicions. En primer lloc, que es tracta del primer Pla d'actuació de mandat de la Diputació de Barcelona que fa un pas endavant per desplegar una estratègia cap a un desenvolupament sostenible seguint els principis i objectius de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides (ODS), així com de la Nova Agenda Urbana, que han esdevingut el marc de referència de les polítiques corporatives d'acord amb el compromís polític adquirit per l'equip de govern a inicis de mandat. En segon lloc, que es tracta d'un Pla d'actuació de mandat que ha orientat la política de cooperació local de la Diputació amb la doble vessant de l'emergència i de l'estratègia, mitjançant el Pla de xoc per fer front a la pandèmia de la COVID-19 i el Pla de concertació Xarxa de Governos Locals 2020-2023, així com el pressupost corporatiu.

Des d'aquestes dues perspectives, el Pla d'actuació de mandat 2020-2023 ha estat un pla obert i flexible, per facilitar la capacitat de resposta de la Diputació a les circumstàncies canviants que s'han viscut durant els darrers 4 anys i, al mateix temps, per alinear l'acció a curt termini amb visions a mitjà i llarg termini. Aquest alineament ha estat imprescindible si tenim en compte les circumstàncies que s'han hagut d'abordar, per part de la pròpia Diputació i la resta d'ens locals de la província de Barcelona, durant aquest període. A les conseqüències que va tenir el temporal Glòria per als municipis del litoral barceloní durant el mes de gener de 2020, que van ser greus però puntuals i localitzades en el territori, s'hi sumaria des del mes de març de l'any 2020 una pandèmia d'abast mundial com és la COVID-19, que provocaria una crisi sense precedents a la nostra història recent i, posteriorment, una guerra en el cor d'Europa, que obriria un escenari post-pandèmic amb noves incerteses i complexitats. Aquest ha estat un mandat atípic degut a la necessitat que hi ha hagut per part dels governs locals de donar una resposta immediata a la situació d'emergència sanitària i social sobrevinguda per la pandèmia global de la COVID-19, promoure la reactivació econòmica davant

la crisi que va provocar i, sense temps de recuperació suficient, abordar les conseqüències de la guerra a Ucraïna, que ha impactat de forma significativa en l'economia productiva i ha provocat una crisi energètica, que ha tensionat novament les administracions i les hisendes locals.

En aquest escenari tan complex, els ajuntaments, consells comarcals i altres ens locals de la província de Barcelona han hagut d'idear, des de l'àmbit més proper a la ciutadania i segons la pròpia realitat territorial, mesures i solucions concretes per fer front a reptes globals de diferent naturalesa –en particular, reptes socioeconòmics, sanitaris, energètics i climàtics– que resultaven impensables a inicis del mandat i que han marcat l'acció de la Diputació durant el període de vigència del Pla d'actuació de mandat 2020-2023.

Des d'aquesta perspectiva, la internalització dels ODS i la gestió dels impactes derivats dels factors contextuais que s'acaben d'apuntar, han estat els dos vectors clau que han definit transversalment l'acció de la Diputació de Barcelona com a principal institució de cooperació local amb el territori, tal i com es pot observar a continuació a través del relat de les seves àrees corporatives.

Àrea de Presidència

El disseny i la consolidació d'un nou model de cooperació local: el «Pla de concertació Xarxa de Governos Locals 2020-2023»

Conjuntament amb l'impuls de diversos «plans de xoc» de suport econòmic per fer front a les conseqüències de la pandèmia global de la COVID-19 en els nostres governs locals, l'aspecte més rellevant del mandat en matèria de cooperació local ha estat l'aprovació del nou «Pla de concertació Xarxa de Governos Locals 2020-2023 (XGL)», que ha pres com a orientació estratègica els ODS de l'Agenda 2030. Aquest Pla s'ha articulat a través de tres grans instruments de cooperació:

1. En primer lloc, el Catàleg de serveis, que ha passat de configurar-se a partir d'una *oferta anual* de recursos i línies d'assistència tècnica, econòmica i material durant els anys 2019 i 2020, a incloure per primera vegada una oferta estable i, alhora adaptable a l'emergència de noves necessitats en un context post COVID-19, a través de l'aprovació del «Catàleg de serveis 2021-2023». A l'actualitat el Catàleg és l'instrument a través del qual la Diputació ofereix una cooperació més integral a la resta d'ens locals de la província perquè inclou suports tècnics i materials en la totalitat d'àmbits de competència local i, a més, globalment, ha permès canalitzar uns 483 milions d'euros en suport econòmic.
2. En segon lloc, el «Programa General d'Inversions» (PGI), que ha substituït les antigues «Meses de concertació» com a principal instrument de la Diputació de Barcelona en el terreny del suport a les inversions sostenibles dels ens locals de la província, a les quals globalment s'hi ha destinat gairebé 480 milions d'euros. El PGI ha integrat (a) 260 milions destinats a municipis, consells comarcals i EMD, (b) 50 milions per a la ciutat de Barcelona i (c) 169 milions per a diversos programes sectorials.
3. I, en tercer lloc, els «programes específics», que són convocatòries i línies de suport dissenyades per raó de destinataris, finalitats o circumstàncies concretes o d'emergència que no troben cobertura en els dos instruments anteriors, d'entre les quals han destacat (a) el «programa d'ajuts per emergències locals» i (b) el «programa de resiliència local» per estimular el relançament de l'economia local. Aquest últim ha garantit una dotació que cada municipi podia distribuir lliurement entre diverses línies de suport per al foment de la sostenibilitat socioeconòmica, mediambiental o territorial. A més, ha tingut continuïtat amb programes de resiliència successius, cadascun amb les seves especificitats, per respondre a les necessitats i demandes dels governs locals de la província en cada moment («Resilièn-

cia 2.0» i «3.0»). En total, s'ha destinat al conjunt de programes específics aprovats per la Diputació durant aquest mandat aproximadament 255 milions d'euros.

La dotació econòmica prevista per aquest mandat del «Pla de concertació», que era d'uns 1.000 milions d'euros, s'ha elevat a una xifra superior als 1.200, que suposen un increment d'aproximadament el 25 % respecte el Pla anterior i, des d'aquesta perspectiva, subratllen el compromís de la Diputació de Barcelona amb l'enfortiment de l'autonomia local i, en particular, municipal.

El projecte «Concertem en xarxa»

L'Àrea de Presidència ha estat responsable de desplegar el projecte transformador «Concertem en xarxa», que ha consistit en la implantació de mecanismes de seguiment i avaluació, revisió i millora de la política de cooperació local de la corporació.

En primer lloc, en el marc d'aquest projecte transformador s'han posat en marxa instruments de coneixement de la realitat social, econòmica i mediambiental de la província de Barcelona (en particular, el «Visor 2030») i per copsar l'opinió de la ciutadania sobre els ens i els serveis locals (en concret, el «DIBAròmetre: l'enquesta sobre la percepció ciutadana del municipi, els serveis i la seva Administració»).

En segon lloc, s'ha definit el prototip d'un futur «Mapa d'equipaments» de la província de Barcelona, que permetrà la seva visualització geolocalitzada per àrees d'influència i, d'aquesta manera, esdevindrà un instrument útil per orientar les decisions en matèria de millora de serveis i d'inversió pública local.

En tercer lloc, s'ha impulsat el «Visor Cooperem en Xarxa», una nova plataforma d'informació per als governs locals publicat al 2022 i que, progressivament, oferirà informació sobre l'acció de cooperació de la corporació.

En quart lloc, en el terreny del seguiment i de l'avaluació, s'ha impulsat la posada en marxa d'un sistema de seguiment del «Programa general d'inversions (PGI)» i dels diferents programes específics de cooperació local amb l'objectiu de copsar la satisfacció i les necessitats dels ens locals i identificar potencials espais de millora, i s'ha realitzat una avaluació del disseny i de la implementació del PGI, elaborada per l'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (IVÀLUA).

I, per últim, s'ha constituït una «Taula per a la millora de la cooperació local», que és un espai de treball transversal i participatiu en el sí de la Diputació de Barcelona, mitjançant el qual s'ha volgut impulsar la millora contínua de l'acció cooperadora i, en particular, algunes qüestions concretes de la mateixa com són els processos de detecció de necessitats dels ens locals, els mecanismes d'actualització del Catàleg de serveis o els processos de contractació i execució.

A través d'aquests cinc eixos de treball s'ha fet un pas decisiu per articular la «governança de dades» de la Diputació de Barcelona, que ha d'esdevenir un instrument útil per promoure espais de planificació estratègica, avaluació i concertació institucional que orientin la política de cooperació local de la Diputació sobre la base de les necessitats reals i objectives del territori i els ens locals de la província.

La feina que s'ha realitzat en aquest àmbit durant aquest mandat, així com el seu potencial de futur a l'hora d'avançar en un disseny de polítiques basat en dades i evidències, ha rebut el reconeixement de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya a través del premi «Alfons Ortuño 2022 d'Innovació i Bones Pràctiques a les Administracions Públiques catalanes», en la categoria de «Transparència, bon govern, avaluació i qualitat».

El «Centre internacional per a la innovació en els serveis públics (CIISP)»

Durant aquest mandat, la Diputació de Barcelona ha creat, per acord de Ple de 24 de febrer de 2022, el «Centre Internacional per a la Innovació en els Serveis Públics» (CIISP) dedicat a treballar en la intersecció entre ciència, tecnologia, empresa i Administració per desplegar noves formes de creació de valor públic i de col·laboració públic-privada que permetin la millora i la transformació dels serveis públics per mitjà de metodologies d'innovació pública. Aquest nou centre tot just ha començat a caminar, però durant els darrers mesos del mandat ha dut a terme diverses iniciatives per concretar la seva estratègia, la seva cartera de projectes i qüestions organitzatives i de funcionament, d'entre les quals se'n poden destacar les següents:

- S'ha dissenyat el pla de negoci i la metodologia d'innovació del CIISP.
- S'han elaborat, conjuntament amb diverses àrees de la Diputació de Barcelona, projectes per millorar els seus serveis a través de la intel·ligència artificial, entre els quals cal destacar un *recomanador* per a la web de la Xarxa de Biblioteques Públiques i un mapa d'equipaments per a l'Àrea de Presidència.
- S'ha realitzat un estudi de *benchmarking* per entendre la naturalesa i els principis de col·laboració públic-privada que mantenen destacats centres d'innovació europeus.
- S'han establert convenis amb la Universitat Politècnica de Catalunya, la Fundació Politècnica de Catalunya, Barcelona Activa o el Barcelona Supercomputing Center, entre altres.
- I, per últim, s'ha treballat en la conceptualització dels espais de la nova seu del CIISP al recinte de l'Escola Industrial, tant pel que fa a l'edifici 12 com a l'antiga Residència Ramon Llull.

L'impuls de l'estratègia «Next DIBA»

L'Àrea de Presidència ha posat en marxa durant aquest mandat l'estratègia «Next DIBA» per facilitar l'accés de la Diputació i dels governs locals als fons econòmics de recuperació «Next Generation EU». Per desplegar-la s'ha creat la «Unitat Next Diba», que dona suport tant a les Àrees de la corporació com als diferents agents del territori de la província en el procés d'identificació, sol·licitud, execució, justificació i avaluació dels projectes susceptibles de rebre finançament a través de l'instrument «Next Generation EU».

També ha destacat l'aprovació del «Programa específic Next Diba» de suport plurianual adreçat als ens locals de la província per la presentació de projectes a les diferents convocatòries de fons «Next Generation EU». Des de la seva aprovació s'han rebut 103 sol·licituds d'acompanyament per presentar projectes a les diverses convocatòries de subvencions. Quant a la vessant corporativa, a febrer de 2023 s'havien presentat un total de 19 projectes corporatius a diverses convocatòries per un import de gairebé 70 M€. Del conjunt de projectes presentats, 11 ja compten amb una resolució favorable i la resta estan pendents de resolució. Les subvencions concedides superen els 12 M€.

El compromís de la Diputació amb l'Agenda 2030

Tal com s'ha dit, aquest mandat s'ha caracteritzat per l'alineament de tota l'activitat de la corporació –incloent el PAM i el pressupost– amb els ODS de l'Agenda 2030. Amb el consens de totes les forces polítiques, també s'ha aprovat el «Pla estratègic d'implementació de l'Agenda 2030» per orientar-ne la implementació pel període 2021-2030.

Des d'un punt de vista organitzatiu, l'orientació de l'estratègia de la corporació envers els ODS s'ha traduït en la creació del Servei d'Agenda 2030 i Participació, dedicat a contribuir de forma activa a l'assoliment de l'Agenda 2030 mitjançant el suport a la localització dels ODS a tot el territori de la província i en impregnar l'estratègia corporativa d'acord amb aquests principis.

Respecte al desplegament de l'Agenda 2030 en el territori, aquest mandat s'han dut a terme 100 projectes d'Agenda 2030, que han vingut acompanyats d'una clara voluntat de lideratge institucional en aquest àmbit per part de la corporació, tal i com posa de manifest per exemple que l'any 2022 s'acollís la jornada «Lideratge municipal amb l'Agenda 2030» de la «Xarxa d'entitats locals per a l'Agenda 2030» de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP).

L'impuls d'una nova estratègia comunicativa

Aquest mandat s'ha impulsat una nova estratègia comunicativa amb l'objectiu de comunicar millor i d'una forma més propera i accessible tota l'activitat de la corporació. D'aquesta ma-

nera, s'han adequat els canals de comunicació a la situació derivada de la COVID-19 amb criteris de modernitat, economia, eficàcia i agilitat, i, alhora, també s'han potenciat projectes i accions de comunicació per a la millora del coneixement de l'activitat que es desenvolupa a la corporació. Pel que fa la comunicació amb els governs locals, s'ha produït un replantejament, entre altres, dels webs associats a la política de cooperació local, al PAM i a l'Agenda 2030.

Cooperació europea, cooperació al desenvolupament i xarxes internacionals

Durant aquest mandat l'acció internacional desplegada des de l'Àrea de Presidència ha subratllat el compromís de la Diputació de Barcelona (1) amb l'enfortiment del projecte europeu des del món local, que aquest 2023 ve refermat amb la celebració del XXV aniversari de l'Oficina de representació permanent de la Diputació a Brussel·les, (2) amb la vertebració de xarxes de cooperació descentralitzada a nivell internacional i, finalment, (3) amb la solidaritat d'una institució local que ha continuat destinant el 0,7% dels seus ingressos propis a la cooperació al desenvolupament.

En cadascun d'aquest àmbits s'han desenvolupat iniciatives agrupades en tres eixos principals: formació i generació de coneixement, dinamització d'espais de reflexió i intercanvi, i suport als ens locals de la província. Pel que fa el primer eix, s'han organitzat 23 jornades i conferències i 51 formacions que han implicat a 108 municipis. En relació al segon eix s'ha treballat en la dinamització d'espais per la millora de l'acció internacional (on han participat 18 ens locals), sobre projectes europeus (20 ens locals), sobre estratègia internacional (18 ens locals), en planificació estratègica de cooperació al desenvolupament (25 ens locals), en plans d'educació per a la ciutadania global (25 ens locals). I finalment en el tercer eix, cal destacar l'aposta clara per donar suport i impulsar l'acció dels municipis barcelonins en la internacionalització, la cooperació al desenvolupament i Europa mitjançant l'augment de recursos de tot tipus al Catàleg de serveis. En global, se n'han beneficiat 133 municipis i 6 consells comarcals.

Tot aquest acompanyament als municipis de la província s'ha complementat amb una sèrie d'iniciatives transversals de caràcter estratègic com ara: l'Observatori de la Cooperació Descentralitzada Unió Europea – Amèrica Llatina; la presidència del Consell Polític «Governança territorial i multinivell i finançament sostenible» de l'associació Ciutats i Governos Locals Units (CGLU); i la Comunitat Equalmed que té l'objectiu principal de contribuir a la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques i, en particular, promoure la participació política de les dones en l'esfera local del Marroc.

Prevençió i seguretat pública a nivell local

Un altre àmbit d'actuació de l'Àrea de Presidència és la prevençió i la seguretat pública a nivell local, tant pel que fa als recintes i serveis de la Diputació i els seus organismes, com pel

que fa al suport que s'ofereix als ajuntaments i consells comarcals. Arran de la declaració de la situació de pandèmia realitzada per l'Organització Mundial de la Salut i amb la finalitat de fer front a la situació de crisi sanitària provocada per la COVID-19, s'ha contractat amb caràcter d'urgència el servei de seguretat d'accés, en sentit ampli, per obrir hotels i altres establiments a prop dels centres hospitalaris, amb la finalitat d'allotjar-hi personal sanitari i evitar, així, possibles contagis amb les seves famílies, o amb la finalitat d'allotjar pacients amb simptomatologies menys greus per a descongestionar els hospitals, o a persones vulnerables. També s'han donat recursos a 38 municipis per a que redactessin el Pla local de seguretat, obligatori per a tot municipi que disposi de policia local, amb perspectiva de gènere, i s'han assessorat a 21 museus locals per augmentar la seguretat en els museus i les seves extensions, entre altres.

Àrea de Recursos Humans, Hisenda i Recursos Interns

Gestió econòmica i pressupostària

En relació a la gestió econòmica i pressupostària, el mandat 2019-2023 ha estat absolutament extraordinari i complex des d'una perspectiva comparada amb anteriors períodes. A la incertesa pel context d'emergència sanitària de la COVID-19, per les noves necessitats i demandes de la ciutadania a l'administració pública, s'hi va sumar seguidament les conseqüències de la invasió russa a Ucraïna: increment de la inflació i encariment en el cost de l'energia i els subministres. La corporació ha respost a aquestes situacions imprevistes i noves amb flexibilitat i capacitat d'adaptació al canvi de manera que l'estabilitat tradicional ha estat qüestionada de soca-rel per la realitat i s'han hagut d'adoptar nous instruments de cooperació amb els ajuntaments i nous models de treball.

El mandat 2019-2023 ha estat, també, el de la corresponsabilitat amb l'Agenda 2030, expressió del compromís de la Diputació amb els reptes globals. La tasca més decisiva empresa en aquest àmbit ha estat l'alineament de cadascun dels quatre pressupostos del període amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

Tal i com s'explica en el relat de l'Àrea de Presidència, l'expressió més clara del suport municipal en aquest mandat ha estat l'increment de recursos destinats al «Pla de concertació Xarxa de Governos Locals 2019-2023». Des de la perspectiva de la despesa, cal destacar la coherència en ser fonamentalment una administració de suport als ajuntaments. Així com a dada rellevant, el 83 % del pressupost s'ha destinat a actuacions que directament o indirecta beneficien els governs locals. Dit d'una altra forma, sols el 17 % del conjunt del pressupost es destina a serveis interns de la Diputació. Això suposa ser sensibles i actius en problemàtiques urgents que condicionen fortament als governs locals, com són l'actual context inflacionista i d'encariment de l'energia. Específicament, la partida dedicada als subministres ha experimentat un creixement de més d'un 55 %, més de 4,1 milions d'euros en el darrer exercici del mandat.

Cal mencionar també el canvi de tendència que ha ocorregut en els darrers anys i que ha significat passar de tipus d'interès negatius a positius, amb el conseqüent increment de càrrega financera per als ens locals endeutats. Una de les decisions destacades, per la seva transcendència en la salut econòmica de molts ens locals, ha estat el d'amortitzar la totalitat del deute financer l'any 2020. Una decisió que ha contribuït a fer menys feixuga les conseqüències de les crisis per als pobles i ciutats.

En el mandat 2019-2023, la interdependència entre els diferents nivells de govern ha estat un element que ha anat adquirint rellevància en la gestió pública. El govern espanyol i les institucions europees que han facilitat l'acció pública dels governs locals: la suspensió per part del govern espanyol de les regles fiscals vigents des del 2020 que han permès donar respostes a les necessitats socials i econòmiques excepcionals; i el compromís de la UE, especialment, amb els fons «Next Generation EU».

En aquest mandat complex i incert s'han qüestionat solucions que semblaven inalterables i, per tant, s'ha estat immers en un procés d'innovació i aprenentatge continu. Així mateix, s'ha fet un esforç important en millorar i racionalitzar la planificació pressupostària amb la utilització d'instruments de tramitació avançada de la despesa i despeses plurianuals. Això ha suposat una disminució dels romanents de crèdit al llarg del mandat. Per últim, s'ha adoptat l'instrument del marc pressupostari (2021 i 2023) que ha permès aprovar de manera inicial aquelles despeses que es finançaran amb romanent líquid de tresoreria. Això ha possibilitat a les diferents Àrees saber amb major exactitud els recursos amb els que comptaran i, per tant, agilitar la tramitació, guanyar temps i millorar l'execució pressupostària.

La gestió específica dels recursos humans per la pandèmia (COVID)

En aquest terreny, s'han elaborat plans d'actuació i regulacions per establir mesures preventives per a la prestació dels serveis públics i garantir la seguretat i la salut dels empleats, recollides al «Pla d'actuació interna de la Diputació de Barcelona per a la Prevenció i Reducció de les conseqüències causades pel Coronavirus». Se'n poden destacar les següents:

- Accions de comunicació, informació i formació al personal:
 - Creació de l'espai Coronavirus de la Intradiba, enviament de 40 comunicacions als correus corporatius amb mesures de prevenció, creació del catàleg específic de senyalització COVID-19 i implantació de 14 protocols i procediments específics en matèria preventiva.
 - Accions informatives i formatives (per exemple, amb 434 assistents al seminari web «Reptes del lideratge en remot»).
 - 4.740 persones formades en el curs Prevenció davant de contagis per Coronavirus a la feina SARS-COV-2.
- Creació d'un servei d'acompanyament psicològic, avaluacions de riscos laborals relacionats amb el contagi de COVID i seguiment de contagis en l'àmbit laboral i salut laboral (per exemple, amb el seguiment de 451 casos de contagis d'empleats i contactes estrets).
- Estudi de l'impacte psicosocial de la pandèmica en l'organització i les persones (participació de 2.457 (67'7 %) empleats).

Accions amb coordinació amb els representants dels treballadors (Comissió tècnica per a l'establiment dels criteris per a la represa de les activitats en el procés de desescalada del

confinament / Comissió de seguiment del protocol de mesures organitzatives, de prevenció i de protecció per a la represa de les activitats / Comitè de Seguretat i Salut COVID-19).

La implantació del teletreball

La principal acció durant aquest mandat, en el context del desplegament corporatiu de l'Agenda 2030 i considerant l'impacte directe que va tenir la COVID-19 en la forma de treballar per a la corporació, ha estat el disseny, desenvolupament i posada en funcionament d'un model de teletreball, com a forma de prestació dels serveis estable, en un marc post-pandèmic. L'objectiu amb el qual s'ha adoptat i implantat aquesta modalitat d'organització del treball és, principalment, contribuir a la millora de la prestació dels serveis i impulsar un dels projectes transformadors de la corporació, en el marc del Pla d'actuació de mandat 2020-2023, del qual se'n dona compte més endavant: el projecte «Diba professional i digital».

Des de la vessant de recursos humans, efectivament, aquesta modalitat de treball ha permès que els empleats i empleades de la corporació disposin de major flexibilitat a l'hora d'organitzar la seva vida professional i personal, aspecte que s'ha pogut constatar amb la disminució del 20 % del nombre de reduccions de jornada per conciliació concedides al 2022 (3rT) en relació amb les del 2019 (3rT).

Per altra banda, aquest model de treball ha de contribuir a l'establiment d'un model de mobilitat que afavoreixi els objectius de desenvolupament sostenible vinculats a les mesures per contenir els perjudicis que comporta el canvi climàtic. En aquest sentit, també les dades suggereixen que s'ha produït aquesta reducció dels desplaçaments amb la disminució de prop del 55 % dels accidents in itinere registrats al 2022 (3rT) en relació amb els que consten al 2019 (3rT).

En línia amb el desenvolupament i consolidació del model de prestació dels serveis a la Diputació de Barcelona, en què es combinen la presencialitat i el teletreball, s'ha constatat la necessitat de replantejar l'ús i les característiques de les oficines corporatives, per tal que tinguin un millor encaix del model híbrid de treball, impulsant-se proves pilot de reordenació dels espais i noves dinàmiques de treball.

Acompanyant tot aquest procés de canvi, des de la vessant tecnològica, la Corporació també ha endegat en aquest mandat la transició del model de treball en estacions de sobretaula individuals (PC) a portàtil individual que es pot connectar als perifèrics al domicili o als llocs de treball de les oficines corporatives via *docking station*. Un model que afavoreix la mobilitat dels empleats i empleades i que resulta també imprescindible en un marc híbrid de prestació dels serveis.

En endavant, el repte passa per l'abordatge del necessari canvi o transformació cultural que implica el teletreball, adaptant la manera d'organitzar i dirigir el treball, així com les maneres de comunicar-se i relacionar-se de la nostra plantilla, per tal de minimitzar els riscos que

aquesta fórmula pot plantejar (especialment els riscos psicosocials, vinculats a l'aïllament o el ciberestrès), i, sobretot, per tal d'aprofitar al màxim les virtuts que pot tenir aquesta forma de prestació dels serveis.

El projecte transformador «Diba professional i digital»

El projecte transformador «DIBA professional i digital» ha consistit precisament en abordar diversos reptes que ha tingut la Diputació de Barcelona en matèria de recursos humans i d'organització, com són la implantació del teletreball, la interinitat estructural d'una part de la plantilla o la necessitat de fer front al relleu intergeneracional, tal i com es detalla a continuació.

- La implantació del teletreball

Fins al moment, més de 2.300 empleats s'han sumat voluntàriament a aquesta modalitat de treball i, amb un nivell de satisfacció global elevat dels empleats i empleades amb el model de teletreball (el nivell de satisfacció global amb el model de teletreball és d'una mitjana de 8,5 sobre 10 punts i un 98 % dels enquestats voldrien continuar amb el model de teletreball).

- Interinitat estructural. Procés d'estabilització

La Diputació de Barcelona ha posat en marxa la convocatòria extraordinària d'estabilització del personal interí amb l'objectiu de reduir l'excessiva temporalitat de l'ocupació pública. La convocatòria ha afectat un total de 1.656 places i els procediments de selecció es poden dur a terme per concurs de mèrits o per concurs oposició. Aquest darrer procediment es fonamenta en una reglamentació específica que el diferencia del concurs oposició ordinari.

- Atracció, captació i gestió de talent

En aquest àmbit s'han desenvolupat projectes relacionats amb fórmules de gestió integral de la informació del talent corporatiu i en polítiques d'atracció del talent. El «Sistema d'informació del talent (SIT)» ha estat l'eina que ha permès conèixer en temps real els coneixements, formació i experiència dels empleats i identificar les persones segons el seu potencial professional. El projecte d'«Atracció del talent» ha nascut amb la finalitat d'apropar la corporació a les Universitats i centres educatius i captar el talent jove utilitzant totes les eines comunicatives actuals. I ha estat orientat a establir programes de col·laboració amb les institucions universitàries i cercar estratègies per fer més atractiva la corporació des d'una perspectiva professional.

Edificació: l'impuls de «La Industrial +»

La Diputació de Barcelona vol transformar el recinte de l'Escola Industrial –catalogat com a Bé Cultural d'Interès Local- per donar resposta a noves demandes ciutadanes i adequar-lo

als valors de la corporació. Aquesta transformació es conceptualitza a través del projecte «La Industrial +», un projecte de futur per a l'Escola Industrial, amb 3 eixos de treball: innovació científica i social, lluita contra el canvi climàtic i patrimoni i comunitat. El projecte adaptarà el recinte de l'Escola Industrial als nous requeriments energètics, hi desenvoluparà un pol d'innovació a través del Centre internacional per a la innovació dels serveis públics locals, en rehabilitarà el patrimoni i millorarà la relació del recinte amb el barri, tot mantenint els usos i els equipaments públics que ara té.

El «Pla d'acció d'energia i clima» o «Pla clima»

El «Pla Clima», projecte transformador del Pla d'actuació de mandat, ha estat l'eina amb què la Diputació de Barcelona, a través de les àrees de Recursos Humans, Hisenda i Recursos Interns i Acció Climàtica, assumeix la seva responsabilitat enfront l'emergència climàtica i s'ha proposat assolir la neutralitat climàtica l'any 2030, i s'avança 20 anys al compromís europeu. El «Pla Clima» ha estat l'estratègia executiva de la Diputació de Barcelona per a la reducció dels consums energètics i de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) de les seves infraestructures i la seva activitat, i per incrementar-ne la resiliència enfront de l'impacte del canvi climàtic. El «Pla Clima» ha estat, doncs, un projecte orientat a l'acció, que s'ha distribuït en dos àmbits i amb uns objectius molt clars:

- La transició energètica —mitigació—, amb l'objectiu d'assolir l'autosuficiència energètica i la neutralitat climàtica l'any 2030, amb zero emissions directes de GEH.
- L'adaptació, amb l'objectiu d'enfortir la resiliència de la corporació enfront els impactes del canvi climàtic.

Les dues estratègies s'han tractat de manera personalitzada i han generat dos documents interconnectats: el «Pla de transició energètica» i el «Pla d'adaptació».

El «Pla Clima» ha tingut cinc àmbits d'actuació que desenvolupen un total de 55 accions: 34 accions de mitigació i transició energètica (recollides en el «Pla de transició energètica») i 21 accions de resiliència (recollides en el «Pla d'adaptació»). Els cinc àmbits d'actuació són:

- Els 64 edificis corporatius.
- Els 1500 km de xarxa de vies locals.
- Els 12 espais naturals.
- La flota de 420 vehicles corporatius.
- Els 4 grans recintes de la Diputació de Barcelona.

Àrea d'Innovació, Govern Local i Cohesió Territorial

La innovació com a element transformador i transversal

Durant aquest mandat, l'àrea ha tingut com a missió impulsar projectes i polítiques públiques d'especial valor afegit, en els quals és adequat introduir la innovació com a element transformador i transversal. Atès que aquesta innovació requereix una visió no uniforme, sinó diferenciada i asimètrica de la nostra demarcació i adaptada a cada realitat concreta, la cohesió territorial ha estat, des del primer moment, un objectiu de treball constant i progressiu per part de les unitats d'aquesta Àrea.

El conjunt de les accions en que s'ha treballat durant el mandat ha permès assegurar l'accés formatiu de la forma més fàcil i accessible possible; cercar la innovació i la modernització tecnològica des de la nostra perspectiva d'assistència; augmentar de forma significativa l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació; i, crear unes institucions més eficaçes, responsables i transparents.

Una aposta per la tecnologia

S'ha apropiat la tecnologia al territori a través de la connectivitat, però també a través de la digitalització del món local, amb resultats molt satisfactoris sobretot des de la perspectiva de la cohesió territorial; i de l'accés de la ciutadania a poder relacionar-se digitalment amb l'Administració. Així mateix, s'ha modernitzat tecnològicament la corporació (des de la robotització, a la automatització de determinats processos, per posar alguns exemples), i amb ella els seus empleats públics dotats avui de la tecnologia necessària per al teletreball de forma cibersegura. I també el món local on s'han destinat entre recursos propis i d'altres provinents de fons europeus més de 11 milions d'euros en la seva modernització tecnològica. S'ha reforçat i especialitzat el món local, a través d'aliances amb els consells comarcals, per dotar-los progressivament d'estructures mínimes garantides per al seu funcionament (enginyers, arquitectes, secretaris-interventors...), i s'estan elaborant estratègies de captació de talent amb col·laboració de les universitats de la demarcació en llocs claus al món local i també amb els anomenats STEM¹ (*Science, Technologie, Engineering, Mathematic*). I també

1. STEM és un acrònim que fa referència a les àrees de coneixement de ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques. Les STEM són considerades clau per a l'avanç tecnològic i econòmic de les societats modernes, i es considera que tenen un impacte significatiu en molts sectors, com ara la salut, la manufactura, la energia, les finances i les comunicacions.

s'ha intensificat el contacte amb el món local des de la perspectiva assistencial i tecnològica (concretant estudis i treballs pràctics sobre direcció pública professional, relleu generacional, assumint la selecció integral dels recursos humans dels municipis de la demarcació que així ens ho encomanen, etc.).

D'altra banda, s'ha millorat també totes les polítiques d'integritat corporativa, avançant notablement amb la implantació d'un veritable «Sistema d'integritat institucional», amb aliances estables amb l'Oficina Antifrau de Catalunya.

Finalment, des de la vessant de la cohesió territorial s'ha treballat intensament amb el territori, debatent àmpliament en tots ells i en format de jornades de treball i divulgació sobre els reptes que més requereixen i aportant-hi solucions en la mesura de les nostres possibilitats (connectivitat, caixers automàtics, diversificació econòmica, educació, etc.).

«Modernitzar la gestió interna dels governs locals mitjançant transformacions tecnològiques, digitals i organitzatives»

Aquest projecte transformador integra un conjunt d'eines transversals a fi i efecte de modernitzar la gestió interna dels governs locals mitjançant transformacions tecnològiques, digitals i organitzatives. En tal sentit s'ha reforçat amb profunditat l'estratègia setDIBA als municipis de fins a 5.000 habitants, però també hem ampliat l'estratègia a aquells de fins a 20.000 habitants i consells comarcals. S'han modernitzat els llocs de treball de la corporació des de la perspectiva tecnològica, però també els del món local, amb fons de prestació anuals i altres ajudes provinents dels fons «Next Generation EU». Així mateix, s'ha treballat amb projectes territorials des de la perspectiva Smart, amb presències molt actives també cada any al *Smart Congress*. Finalment s'ha fet una clara aposta en matèria de professionalització i modernització interna i assistencial, així com amb la captació de talent, als efectes de donar eines i instruments per a poder disposar d'uns governs locals més professionalitzats i amb uns empleats molt més i millor formats, adaptats a les noves exigències en la prestació de serveis públics i íntegres.

Eixos de la cooperació local

Els assoliments més rellevants de la cooperació amb els ajuntaments i els consells comarcals de la província han estat:

- Una formació més innovadora, àmplia i generalitzada.
- Un avenç important en connectivitat del territori, infraestructura tecnològica i digital, tant de la Corporació com dels governs locals (tant en els municipis de menor dimensió demogràfica com amb els consells comarcals dels territoris més poblats); apoderant també i donant eines a la ciutadania en aquest camp.

- La dotació d'eines per modernitzar les estructures internes dels governs locals, i garantir-ne l'assistència més eficient possible: des de la captació i retenció del talent amb aliances amb les universitats de la demarcació, a la carrera i professionalització, i millora de la planificació estratègica i l'assistència.
- I un avenç molt significatiu en polítiques de dades, transparència i integritat. Tant des de la perspectiva del Sistema d'Integritat Institucional, com del Centre d'anàlisi per a la cohesió territorial, com a embrió d'una veritable política de governança de dades del món local, tal i com s'apunta a continuació.

Cap a un «Centre d'anàlisi de serveis municipals per a la cohesió territorial»

La creació del Centre d'anàlisi dels governs locals per a la cohesió territorial, projecte transformador del Pla d'actuació de mandat, permet tenir un sistema de fonts actualitzat i fiable de quins serveis, i de quina forma, estan presents al conjunt dels 311 municipis. I per tant també, quins no es presten i seria necessari fer-ho, per tal de donar eines per a la presa de decisions. És a dir, inventariar i sistematitzar la informació i organitzar-la en un mapa interactiu municipi a municipi i de forma agregada. I tot a fi i efecte de ser l'embrió d'una eina realment clau en la governança de la dada de la Corporació pel que fa a la informació dels seus governs locals sobretot des de la perspectiva de l'assistència i la cohesió del territori i llur despoblament.

Àrea d'Infraestructures i Espais Naturals

«L'Impuls de les agendes urbanes locals», com a aposta transformadora

La Diputació de Barcelona ha engegat el 2020 el projecte transformador «Impuls de les agendes urbanes locals», com a iniciativa per fer possible entorns urbans a la demarcació de Barcelona cada cop més sostenibles, inclusivament, saludables, segurs, resilents i de qualitat, aterrant els principis de les agendes globals a la realitat municipal, mitjançant la posada en marxa de projectes d'intervenció i transformació urbana de manera holística, integrada, flexible i transversal. Així, a escala provincial s'ha buscat afavorir la integració de l'Agenda Urbana com a element de planificació estratègica del territori de la demarcació, alineant les intervencions públiques locals i aportant recursos de la Diputació per aconseguir-ho.

Aquest projecte transformador s'ha desplegat entre 2020 i 2023, al voltant de 3 eixos:

1. Suport a la redacció de les Agendes Urbanes Locals. S'han realitzat dos projectes pilot a dos municipis de la província, aplicant la metodologia d'agenda urbana en àrees urbanes concretes i extraient coneixement per a una Guia metodològica, i s'ha creat un nou recurs de Catàleg, «Disseny de l'Agenda Urbana Local», amb l'objectiu de donar suport tècnic. És un recurs transversal conjunt amb l'Àrea d'Acció Climàtica i l'Àrea de Presidència.
2. «Xarxa de les Agendes Urbanes Locals» (XAUL). Espai d'intercanvi, capacitació i seguiment de les agendes urbanes locals de la demarcació, amb l'objectiu d'activar dinàmiques de treball conjunt entre els diferents agents del territori (Ajuntaments, Diputació de Barcelona, administracions públiques de diferent nivell, universitats, experts, agents econòmics i socials del territori, entitats locals i ciutadania); i promoure i articular així la coordinació entre els agents i les agendes aprovades i en redacció, facilitant la creació d'aliances i sinergies, millorant la capacitat d'acció i l'adopció de compromisos per una implementació d'agendes urbanes locals exitosa. S'ha estructurat en espais interns de governança política i tècnica i espais externs de treball, relació i seguiment i ha integrat el desenvolupament de recursos metodològics i estudis sectorials. La XAUL ha celebrat la primera edició del Fòrum de les Agendes Urbanes Locals el 2022.
3. Establiment d'aliances i col·laboracions amb altres agendes, fòrums i iniciatives. Més enllà de l'àmbit de la demarcació de Barcelona, s'han establert col·laboracions amb altres agendes regionals i fòrums de temàtiques comunes per intercanviar coneixement, compartir metodologies, alinear continguts i enfortir l'acció sobre el territori. S'ha mantingut

relació amb altres institucions de caràcter regional i local en l'àmbit nacional i internacional, i s'ha participat activament en jornades o actes relacionats amb el desplegament d'Agendes. Així s'han creat sinergies de treball amb l'Agenda Urbana Española, l'Agenda dels Pobles i Ciutats Catalunya 205, el Fòrum URBACT, el *Grupo de Trabajo para la Agenda Urbana* de la Federación española de municipios y provincias, la Federació de municipis de Catalunya i altres xarxes i iniciatives com ara la Xarxa de ciutats i Pobles per a la Sostenibilitat, la *Red Innpulso*, o l'*Agenda Urbana de Granada*.

Les «Vies blaves Barcelona»

El projecte transformador Vies blaves Barcelona ha estat el resultat de l'evolució de l'actuació anomenada «2.11. Camí del Llobregat», recollida en el Pla d'actuació de mandat 2016-2019, i que tenia per objectius específics impulsar i gestionar actuacions que permetessin la rehabilitació del Camí del Llobregat orientat a mobilitat lenta, amb l'Anoia i el Cardener com a afluents principals, i dotar-lo amb equipaments orientats al turisme actiu, esportiu i cultural. En la revisió d'aquell Pla, aprovada l'abril de 2017, dita actuació es consolidava com un únic projecte global de mandat per a la dinamització turística, però orientat a la mobilitat lenta, i prengué la denominació actual de «Vies blaves Barcelona».

Amb la inclusió en el Pla d'actuació de mandat 2020-2023, el projecte subscriu el compromís amb la localització de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides per un Desenvolupament Sostenible i es marca un triple propòsit:

- 1) Dinamitzar les economies locals per la promoció del turisme sostenible de proximitat.
- 2) Millorar l'accés universal als itineraris de lleure saludables per a reforçar les estratègies de salut pública adreçades als col·lectius més vulnerables i promoure el benestar a totes les edats.
- 3) Posar en valor el patrimoni cultural i natural al voltant del parc fluvial, dotant el territori d'equipaments i infraestructures resilients, sostenibles i innovadores.

Posteriorment, amb el desplegament del «Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència» (PRTR) aprovat pel Consell de Ministres el 27 d'abril de 2021, la Conferència Sectorial de Turisme va convocar el Programa Extraordinari de Sostenibilitat Turística en Destinació 2021-2023, dirigida a entitats locals, en el context de la sots-mesura 2 de la inversió 1 del Pla de Modernització i Competitivitat del Sector Turístic, component 14 del PRTR, oportunitat única per donar impuls en l'execució d'aquest projecte transformador i que l'Àrea d'Infraestructures i Espais Naturals, en col·laboració amb l'Àrea de Desenvolupament Econòmic, Turisme i Comerç, va materialitzar amb la presentació de la candidatura del projecte «Vies blaves Barcelona, Anoia Fase 1: recuperació de camins fluvials naturals per a un turisme sostenible» que ha resultat beneficiari de 4,5 milions d'euros a executar fins a l'abril de 2025.

A continuació s'enumeren i descriuen breument algunes de les principals accions que s'han dut a terme en el desplegament del projecte transformador «Vies Blaves Barcelona» durant el PAM vigent:

- Execució i finalització del conveni amb la Generalitat de Catalunya (Departament de Territori i Sostenibilitat) per dur a terme la redacció del Pla Director Urbanístic de les Vies Blaves Barcelona (PDU VBB), aprovat definitivament per la Comissió de Territori de Catalunya el 24 de juliol de 2020 i publicat en els DOGC de 15 de setembre i de 16 d'octubre del mateix any.
- Aprovació d'un nou conveni tipus entre la Diputació de Barcelona i els ajuntaments afectats per l'execució del projecte global «Vies blaves Barcelona: Via Blava Llobregat, Via Blava Anoia i Via Blava Cardener».
- Incorporació del nou visor «Vies Blaves» al SITMUN, en col·laboració amb l'Oficina Tècnica de Cartografia i SIG Local.
- Licitació i inici de l'execució del contracte de serveis per a la redacció del projecte constructiu i d'urbanització de la Via Blava del Llobregat.
- O formalització del Conveni marc de col·laboració entre la Diputació de Barcelona i l'Institut Català del Sòl per a l'execució de les expropiacions del projecte VBB.

La connectivitat del territori a través de la «Fibra òptica a la xarxa de carreteres»

El projecte transformador «Fibra òptica a la xarxa de carreteres» ha permès facilitar l'accés a xarxes de banda ampla a la població, especialment la més dispersa en el territori, esdevenint un factor de cohesió, ja que ha millora les oportunitats a tot el territori i promou l'activitat econòmica. Les actuacions previstes han aconseguit la connexió dels municipis a la xarxa troncal de fibra òptica amb el nucli municipal, a través de les carreteres titularitat de la Diputació de Barcelona.

Així mateix, també s'ha millorat la seguretat viària de les carreteres locals, gràcies a l'increment de l'amplada efectiva de circulació degut a la construcció de cunetes de formigó que permeten una millor funcionalitat i seguretat de la via, especialment en trams amb revolts, amb trànsit intens, amb circulació de vehicles pesants o vulnerables i de concentració d'accidents.

El desenvolupament de la fibra òptica ha donat accés a serveis digitals de qualitat a la població allunyada dels grans centres urbans i ha facilitat el teletreball, la teleformació i els tràmits en línia, aspectes molt necessaris en les èpoques de confinament domiciliari i que han ajudat a millorar la conciliació familiar.

Les obres s'han desenvolupat en diferents fases mitjançant la redacció dels corresponents projectes constructius, on a partir del desplegament de la xarxa troncal s'han definit les actuacions per fer arribar conduccions de telecomunicacions als municipis que no disposen de fibra òptica, o bé amb un baix nivell d'implantació.

La proposta de desplegament ha estat consensuada amb el Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI) de la Generalitat de Catalunya i s'ha tingut en compte la viabilitat de les carreteres locals com a mitjà per a comunicar les poblacions a partir de les xarxes de comunicacions existents. S'han inclòs el màxim número d'actuacions possibles en els projectes, de manera que s'ha optimitzat la inversió econòmica disponible per assolir el major número de municipis possible en cada fase.

El seu desenvolupament ha permès avançar en l'assoliment de l'objectiu d'estendre l'abast territorial de la xarxa de banda ampla a zones de baixa densitat. Algunes de les principals dades d'impacte de l'obra executada:

- Carreteres amb canalitzacions: 377,5 km
- Cunetes de seguretat: 257,6 km
- Municipis: 78 municipis
- Habitants: 226.074 habitants
- Inversió pressupostària: 28.482.295,55 €

El seu desenvolupament ha permès avançar en l'assoliment de l'objectiu d'estendre l'abast territorial de la xarxa de banda ampla a zones de baixa densitat. S'han beneficiat 101 nuclis de població inferior a 2.000 habitants, repartits en 78 municipis, que han obtingut connexió al servei de fibra òptica. Això representa:

- Un 7 % respecte al total de nuclis de la província de Barcelona amb menys de 2.000 habitants.
- Un total de 226.074 habitants potencialment beneficiaris de la connexió a la xarxa de banda ampla, el que suposa un 4 % de la població total de la província de Barcelona.
- Aquests nuclis tenen una superfície agrupada de 2.351,4 km², el que suposa un 30 % respecte la superfície total de la província de Barcelona.

Àrea d'Acció Climàtica

Les polítiques de canvi climàtic

L'Àrea d'Acció Climàtica de la Diputació de Barcelona té com a principal funció coordinar i impulsar les polítiques de la institució en matèria de canvi climàtic. Les seves responsabilitats inclouen monitoritzar i avaluar els impactes del canvi climàtic a la regió i les respostes davant d'aquest desafiament; elaborar i implementar un pla d'acció per a la gestió sostenible del canvi climàtic, que inclogui les mesures necessàries per a la mitigació i l'adaptació; promoure la consciència sobre el canvi climàtic i les seves conseqüències a la societat, així com el foment de la implicació ciutadana en la gestió d'aquest desafiament i establir acords i col·laboracions amb altres administracions públiques, organitzacions i sectors per a la coordinació de les iniciatives en matèria de canvi climàtic.

«Renovables 2030»

L'actuació més destacable de l'Àrea durant el període 2020-2023 ha estat el desenvolupament del projecte transformador «Renovables 2030». «Renovables 2030» ha tingut com a objectius implantar les fonts d'energia renovables per al consum energètic dels ens locals i promoure comunitats energètiques per avançar cap a una economia descarbonitzada i menys deslocalitzable. Fins al moment, s'hi ha destinat 120 milions d'euros d'inversió.

Acompanyament als ens locals en l'emergència climàtica

L'Àrea presta suport als municipis perquè puguin complir els seus compromisos envers l'emergència climàtica, compromisos que han passat del 20 % de reducció dels gasos amb efecte d'hivernacle per a l'any 2020, al 55 % per al 2030, amb la mirada posada en la neutralitat climàtica el 2050. Val a dir que en el si de la corporació, el projecte transformador «Pla Clima» ha previst l'autosuficiència energètica l'any 2030, i s'avança d'aquesta manera en 20 anys als compromisos marcats per la Unió Europea. D'altra banda, a través de la iniciativa del Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia, el 98,8 % de la població de la província ha assumit compromisos de reducció i un 17 % s'ha adherit ja als objectius de reducció del 55 % per a l'any 2030.

Acompanyament als ens locals en l'emergència sanitària COVID-19

En el marc de l'increment del cost de l'energia, i incidentalment, de l'impacte de la crisi sanitària, l'Àrea ha impulsat actuacions orientades a minimitzar la factura energètica dels ajuntaments, als quals ha dotat d'eines tècniques i financeres per identificar inversions que millorin l'eficiència i per incentivar la producció d'energia renovable per a autoconsum.

L'estratègia de l'Àrea d'Acció Climàtica per acompanyar els ens locals en el compliment dels seus compromisos climàtics ha constatat de tres fases: Capacitació dels ens locals mitjançant coneixement i formació per a la identificació d'accions; suport a la redacció de projectes; i accés als recursos econòmics necessaris.

Eines, tècniques i suport econòmic

L'Àrea d'Acció Climàtica ha destinat fins al moment 120 milions d'euros d'inversió en el projecte «Renovables 2030», tal i com s'ha apuntat. Per la part de projectes d'alt impacte (PS R2030) el programa beneficiarà 147 municipis, que han formulat 256 peticions (149 corresponents a energia fotovoltaica, 63 d'enllumenat públic, i 44 de calderes de biomassa). Es tracta d'un pla de xoc, que aconseguirà un estalvi anual de 35 milions d'euros en la factura energètica dels ajuntaments. Per la seva banda el PS per fer front a l'emergència climàtica ha preadjudicat 12 M€ en total entre els 310 ajuntaments de la província (exclòs Barcelona) dividits entre els anys 2022 i 2023 per executar inversions en transició energètica. El projecte transformador «Renovables 2030» es concreta, doncs, en quatre actuacions de finançament als ens locals per a:

1. Inversions executades pels ens locals:

- «Programa sectorial Renovables 2030», dotat amb 100 M€.
- «Programa sectorial d'actuacions per fer front a l'emergència climàtica», dotat amb 12 M€.
- Accions derivades del Catàleg de serveis.

2. Inversions d'execució directa per la Diputació de Barcelona, amb cofinançament dels fons FEDER:

- «Biomassa pel clima», per a instal·lacions de biomassa, dotat amb 4 M€.
- «Feder Fotovoltaica», dotat amb 1 M€.

A més, l'Àrea d'Acció Climàtica també ha adaptat la seva oferta del Catàleg de Serveis per donar una millor resposta als objectius estratègics del PAM. Partint de la lògica dels cicles

inversors, els primers anys s'han dedicat al suport a la redacció de projectes, per centrar-se'n després en l'execució. Amb la voluntat específica que els ens locals estiguin capacitats per aprofitar els ajuts del Catàleg, s'ha obert una línia de suport econòmic per a la substitució, per tecnologia LED, de l'enllumenat poc eficient o contaminant i dues línies més per a la redacció de projectes en els àmbits dels residus i del cicle de l'aigua. Durant els anys 2022 i 2023 s'ha mantingut el suport econòmic per a les agències d'energia i per a plans climàtics innovadors. Ha destacat el suport per a l'impuls de les comunitats energètiques, una figura que s'està configurant com un mecanisme claus en la transició ecològica i al qual la Diputació de Barcelona ha dedicat la publicació d'una guia. També s'ha prestat suport econòmic a diversos projectes de sensibilització i educació ambiental vinculats a l'emergència climàtica.

En el vessant del suport tècnic, i en referència directa a la lluita contra el canvi climàtic i la generació d'energia verda, s'ha mantingut també l'impuls a les comunitats energètiques. En els darrers anys s'han lliurat més d'un centenar de projectes executius de plantes fotovoltaïques d'autoconsum, i diversos projectes de calderes i xarxes de calor amb biomassa, estudis de mobilitat i estudis sobre infraestructura verda. En altres àmbits, s'han redactat suports tècnics de millora del cicle de l'aigua i sanejament, de gestió de residus i d'identificació i censos de l'amiant, a més de projectes de control i avaluació ambiental; s'han analitzat mostres de més de 300 fonts naturals i 3.500 d'aigua de consum humà; i s'han atès diversos estudis municipals d'educació i participació ambiental.

Empoderament dels ens locals

La innovació aplicada i la formació han estat eixos fonamentals per a la capacitació dels ens locals en l'escenari de canvi climàtic. L'Àrea d'Acció Climàtica i la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat han reeditat el cicle de seminaris sobre transició energètica, amb sessions dedicades a les comunitats energètiques, el finançament de la transició energètica local, els operadors energètics municipals i l'autoconsum fotovoltaic en edificis municipals, en habitatges de protecció oficial i en el sector domèstic. El cicle ha continuat el 2022 amb sessions sobre la pobresa energètica, l'Impacte de les bonificacions fiscals a l'IBI per autoconsum fotovoltaic, l'ús de la biomassa com a font d'energia tèrmica renovable i sobre ordenances i eines per promoure la transició energètica al món local. Igualment, s'ha mantingut l'impuls a l'economia circular, amb un altre cicle de tallers dedicat a la compra pública circular, la servitització i la simbiosi industrial. L'oferta s'ha completat a través del «Pla de formació ambiental» que organitza cursos gratuïts adreçats al personal tècnic local, amb una assistència mitjana anual per sobre dels 400 participants.

La perspectiva sociambiental

Des d'una perspectiva socioambiental, l'Àrea impulsa actuacions de participació ciutadana i d'educació ambiental com a instrument de gestió per a implementació de les polítiques de

transició energètica. El «Programa 50/50» ha incentivat l'estalvi energètic als centres escolars a partir de l'aplicació de bones pràctiques en l'ús de l'energia. Com a resultat, tothom hi guanya: els alumnes aprenen a estalviar energia, l'escola obté recursos financers addicionals, l'ajuntament redueix els costos energètics i el medi ambient millora. «Passa l'energia» ha ofert suport als ajuntaments que es comprometen a obtenir estalvis d'energia en els equips, involucrant-hi el personal i la ciutadania, i a destinar-los a les llars que pateixen pobresa energètica. S'han destinat recursos de sensibilització als municipis durant la Setmana Europea de l'Energia Sostenible i la Setmana Europea de la Mobilitat i es distribueixen als centres educatius de 140 municipis prop de 100.000 Agendes Escolars del Medi Ambient, enguany amb el títol «365 dies per frenar l'emergència climàtica».

Àrea de Desenvolupament Econòmic, Turisme i Comerç

Pandèmia, crisi econòmica i nova governança

Aquesta legislatura ha vingut marcada per l'impacte de la crisi econòmica originada per la pandèmia sanitària, comportant la redefinició d'estratègies i prioritats. L'acompanyament dels governs locals en l'impuls del desenvolupament sostenible i la innovació ha estat l'estratègia clau amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de la ciutadania i revertir les situacions de desigualtats econòmiques i socials. S'ha treballat per a la modernització dels sectors econòmics, fomentant models sostenibles, i abordant la doble transformació digital i energètica. L'aposta de les polítiques de desenvolupament econòmic, turisme i comerç s'ha evidenciat amb una inversió total de més de 194 M€ per combatre la crisi socioeconòmica de la COVID-19 i consolidar unes economies locals més resilients, digitals i sostenibles, mitjançant nous esquemes de governança de les economies locals orientats a:

- Complementar la important inversió econòmica amb el desplegament d'una nova metodologia d'actuació holística i transversal, que suposa una nova visió del desenvolupament econòmic local, basada en la identificació de possibles aliats en el territori, tant públics com privats, que permetin dissenyar polítiques públiques conjuntes que mobilitzin els recursos econòmics, materials i humans necessaris per a la materialització de projectes estratègics per al territori.
- Fomentar les aliances a nivell institucional, en especial amb l'Administració General de l'Estat, donada la conjuntura post-pandèmia i les oportunitats que suposen els nous fons «Next Generation EU», amb resultats positius envers el territori, com ara la materialització de subvencions per a la reindustrialització de zones mineres, l'impuls dels clústers com a programa de suport al teixit empresarial, programes específics per solucionar problemàtiques concretes (Automoció, Innovació, APEUs, etc).
- I, per últim, entendre l'activitat econòmica des d'una visió transversal que afecta a tota l'Àrea (promoció econòmica, turisme i comerç), treballant per al territori tant des del punt de vista de la ciutadania com de les empreses. Amb aquest enfocament els ens locals actuen com a entitats intermediàries i prestadores de serveis per a tothom, i la Diputació vetlla perquè aquests serveis siguin accessibles i equitatius a tota la província; cercant, a més a més, l'optimització del seu impacte i l'increment de la inversió econòmica i social a futur.

Una aposta per la qualitat de l'ocupació

En l'àmbit de l'ocupació, l'Àrea ha apostat de manera clara per la creació de llocs de treball de qualitat, la reducció de la bretxa digital i la inserció dels col·lectius més vulnerables. Les principals actuacions dutes a terme se sintetitzen en:

- El Programa de suport al sector de l'automoció, com a sector estratègic, per pal·liar els efectes negatius sobre l'ocupació i la producció.
- El reforç de les xarxes territorials d'inserció laboral (Serveis Locals d'Ocupació –SLO– i Oficines Tècniques Laborals –OTL–). La Xarxa de SLO ha millorat l'ocupabilitat de 216.500 persones, ha ajudat a 42.000 empreses gestionant 71.214 ofertes i ha aconseguit una taxa del 32 % d'inserció laboral. La Xarxa OTL, per a persones amb trastorns de salut mental, ha assolit 2.496 insercions laborals, amb una taxa del 33,21 %.
- Els Plans locals d'ocupació, mesures per a persones més vulnerables, ha possibilitat la contractació de 4.897 persones amb la participació de 183 empreses.
- El Programa Ocupació a la Indústria Local i el Projecte transformador «Treball, Talent i Tecnologia» per accelerar la transició digital i l'ocupació en la indústria 4.0, amb un impacte en 310 municipis, en el qual han participat 8.278 persones, 5.502 empreses, 910 agents col·laboradors i s'ha possibilitat 2.741 insercions laborals en ocupacions industrials.

El projecte transformador «Treball, Talent i Tecnologia»

Aquest projecte ha tingut com a missió promoure el treball digne, la millora competencial del talent local i el creixement econòmic sostenible a través de la tecnologia. Amb una dotació pressupostària de 10 M€, ha generat un impacte a escala provincial beneficiant la totalitat de municipis (310), agrupats en 67 projectes territorials. Les principals accions desplegades s'han focalitzat en:

- La realització de diagnòstic del grau de maduresa tecnològica dels actius de les economies locals, identificant les cadenes de valor tractores i plantejant els reptes de futur.
- L'establiment d'aliances amb els agents referents, promovent la col·laboració públic privada i contribuint a consolidar un abordatge multidisciplinari i holístic en la definició d'accions de transició digital.
- La millora de les competències digitals (*reskilling* i *upskilling*) de les persones més vulnerables per augmentar la seva ocupabilitat i fomentar les vocacions STEM (*Science Technology, Engineering, Mathematics*) entre joves i dones.

- L'acompanyament a empreses en els processos de transició digital pel que fa a la detecció de perfils professionals i ocupacions de futur.

El suport a les empreses

En l'àmbit de l'empresa s'ha fomentat la transformació de la base productiva per fer-la més competitiva mitjançant el suport als ens locals, les empreses i les persones emprenedores i s'ha assolit:

- La creació de 13.478 noves empreses i 17.926 nous llocs de treball.
- L'oferta pública local d'allotjament empresarial amb 1.725 espais: 58 % de serveis, 4 % industrials i 38 % de coworking.
- Els Centres locals de serveis a les empreses (CLSE) han donat suport a 566.900 usuaris: 323.361 persones emprenedores i 243.539 empreses.
- Amb el programa de compra venda de petites empreses s'ha salvaguardat 2.512 llocs de treball mitjançant la transmissió de 1.017 empreses.
- S'ha accelerat el creixement de 243 empreses d'alt potencial, incrementant la seva facturació en un 31 %, un 28 % de les seves plantilles i un 29 % dels beneficis abans d'imposos, la qual cosa ha suposat la creació de 1.621 nous llocs de treball.
- El «Programa Cultura Emprenedora a l'Escola» amb 46.990 alumnes, creant 2.021 cooperatives escolars.
- Activitats formatives i informatives: amb 27.209 persones emprenedores i empresàries i 183.296 hores.
- Homologació de 48 Centres Locals de Serveis a les Empreses com a Punts d'Atenció a l'Emprenedor, en desplegament d'un conveni amb el *Ministerio de comercio y turismo*, per tramitar altes d'empreses, la qual cosa ha generat un estalvi econòmic per a les noves empreses de més de 2,1 M€.
- El «Programa de modernització de polígons», dotat de 30 M€, actuant en 122 polígons, que ha beneficiat 9.645 empreses i 116.817 treballadors.
- El «Projecte 2022-24 Next Generation» amb la patronal PIMEC, per posar en marxa ofícines d'acceleració per a la digitalització d'empreses en municipis de menys de 20.000 h. Preveu beneficiar 26.928 empreses i realitzar 168 seminaris i tallers.

Turisme sostenible i responsable

En l'àmbit del turisme s'ha seguit fomentant el turisme sostenible i responsable, donant suport a la gestió turística local i comarcal, impulsant la destinació Barcelona i dinamitzant el sector turístic de la província per millorar l'oferta. Les principals actuacions dutes a terme se sintetitzen en:

- Planificació del turisme a la província i suport tècnic dels ens locals.
- Desenvolupament turístic i competitivitat dels serveis i infraestructures turístiques, dels diferents àmbits territorials de la província.
- Millora de l'actuació dels ens locals en turisme a través del coneixement de la realitat turística (dades estadístiques, indicadors de gestió, recerca i innovació turística, entre d'altres), de la formació i la informació.
- Suport a la planificació i a la gestió turística de les comarques de Barcelona a través de la coordinació amb els ens de gestió i promoció turística comarcals i els ajuntaments.
- Millora de la competitivitat dels serveis i les destinacions turístiques de la província, implantant sistemes de turisme responsable de sostenibilitat mediambiental, econòmica i sociocultural.
- Assistència i suport tècnic a les oficines de turisme de la província.
- Projectes europeus i relacions internacionals.
- Promoció de la destinació i captació i fidelització de més visitants, tant de mercats propers com de mercats llunyans.
- Foment de la presència activa de les comarques de Barcelona en el mercat turístic, posicionant les marques turístiques i productes entre els operadors nacionals i internacionals.
- Contribució a la creació de productes turístics adaptats a la demanda.
- Assoliment de dos projectes de fons «Next Generation EU» d'activació turística: Vies Blaves i Espais Naturals.

«Barcelona és molt més: una destinació turística sostenible»

Aquest projecte transformador s'ha caracteritzat per a fomentar la sostenibilitat turística a les destinacions locals, empreses i serveis turístics de les comarques de Barcelona mitjançant una sèrie d'actuacions com ara:

- Implantant i donant visibilitat per 5è any el Compromís Biosphere per a la sostenibilitat, les bones pràctiques en gestió sostenible de les empreses turístiques i el seu reconeixement a través d'un distintiu. Hi han participat més de 1.000 empreses, serveis i destinacions turístiques de la província.
- *Labturisme* i Observatori del turisme a Barcelona per millorar l'actuació dels ens locals en el sector turístic mitjançant coneixement de la realitat turística (dades estadístiques, indicadors de gestió, recerca i innovació turística, entre d'altres), de la formació i la informació.
- Actualització del Sistema d'indicadors de turisme sostenible SIT-DIBA reconeguts per la Xarxa INSTO/OMT de Turisme Sostenible.
- Fomentant una estratègia de «Màrqueting Turístic de la Destinació Barcelona» per renovar el missatge de sostenibilitat turística.

La dinamització del teixit comercial dels municipis

En relació al comerç, la missió fonamental ha estat oferir suport als governs locals per dinamitzar el teixit comercial dels municipis, entès com un conjunt integrat d'establiments comercials, serveis, mercats municipals, mercats de venda no sedentària i fires. Les principals actuacions que s'han implementat es sintetitzen en:

- Millorar i ampliar el suport econòmic, tècnic, i de formació /sensibilització a les entitats locals i sector comercial de la província, és a dir, dels 92 mercats municipals repartits en 58 municipis, arribant a 2.979.000 persones; i un total de 194.563 establiments comercials repartits en 311 municipis.
- Consolidar una línia d'actuació basada en principis de sostenibilitat, proximitat, compromís mediambiental i social.
- Afrontar els nous reptes de consum i de respondre a les necessitats de creixement productiu dels nostres municipis.
- Promoció d'estudis de recerca.
- Suport i foment de l'emprenedoria.
- Anàlisi i la planificació de les actuacions dels ajuntaments, per a dotar-los d'eines vàlides en el disseny de les polítiques públiques en l'àmbit de comerç.
- Assoliment de dos projectes de fons «Next Generation EU» per a Àrees de Promoció Econòmica Urbana, i l'Activació del Comerç Rural essencial.

El projecte «Mercats 2030: Espais d'oportunitats»

L'objectiu principal d'aquest projecte transformador del Pla d'actuació de mandat ha estat la revitalització dels mercats municipals, com espais d'oportunitats de treball, de cohesió social i de creixement econòmic del territori. Ha pretès garantir la viabilitat econòmica dels mercats municipals, mantenint i creant nous llocs de treball i fomentant l'emprenedoria.

S'ha buscat reinventar el model d'activitat econòmica dels mercats com espais de negoci atractius per a noves generacions, fomentant la seva identitat com a equipaments públics de proximitat, que incideixen en la cohesió social i dinamisme comercial del territori, apostant per la renovació tecnològica, capaciació professional dels paradistes i consolidació del seu rol en la distribució de producte fresc i ecològic adequat als nous hàbits de consum i l'alimentació saludable. S'ha realitzat una prova pilot en 3 mercats incorporant els seus operadors a plataformes de distribució en línia i donant nous usos als espais buits o disponibles per establir metodologia comuna per aplicar a la resta de mercats. En definitiva, s'ha tractat de posicionar els mercats municipals com un servei públic sostenible amb el medi ambient, que fomenta la producció i el consum responsables.

Àrea de Cultura

Cap a una «cultura transformadora»

Els objectius de desenvolupament sostenible han orientat l'actuació de l'Àrea en tot el Mandat. L'Àrea de Cultura parteix de la convicció que, malgrat que no hi hagi un ODS específic de l'àmbit cultural, cal que les polítiques culturals que s'impulsen des del món local incorporin, de manera transversal, la reflexió sobre l'emergència climàtica, la pobresa i la desigualtat, la salut, l'educació, la igualtat de gènere, la pau o la justícia, entre d'altres qüestions cabdals reflectides als ODS. El fet de pensar els diversos factors vinculats al desenvolupament sostenible des de l'àmbit de la cultura permetrà explorar i promoure formes de pensar i de fer que contribueixin a mitigar els efectes dels desequilibris socials, ambientals i econòmics, i a generar pràctiques orientades a millorar la vida de les persones i la seva relació amb el territori.

En l'àmbit bibliotecari, es partia d'una reflexió prèvia de l'anterior mandat: «La Xarxa de Biblioteques Municipals amb els objectius de desenvolupament sostenible». En aquesta publicació s'emmarcaven els ODS i s'apuntaven diverses fites que podien ser referents per a l'àmbit cultural.

Durant el mandat s'ha intensificat aquesta línia iniciada el 2018 des de diversos punts de vista. En el marc del projecte transformador «Cultura transformadora» s'ha capacitat a més de 100 professionals de biblioteca i tècnics de serveis de cultura municipals per donar a conèixer els ODS i reforçar la idea de la connexió de la cultura amb els ODS. També s'han realitzat sis sessions per a connectar a nivell municipal els diferents equipaments culturals amb el seu entorn comunitari prenent com a referència els ODS. En el marc del programa «Cultura transformadora» s'ha impulsat la detecció de Bones Pràctiques Culturals, un treball conjunt de les dues Gerències de l'Àrea, que ha permès identificar bones pràctiques alineades als ODS. D'altra banda, s'ha impulsat que els plans d'acció anuals de les biblioteques preveïssin una alineació amb els ODS, assolint un total de 114 biblioteques que han presentat els seus plans amb aquestes orientacions.

L'àmbit de la cultura, doncs, també ha incorporat els ODS i el desenvolupament sostenible al seu discurs, així com a la seva actuació envers els municipis. En primer terme, ha impulsat un estudi que, sota el títol «Cultura, medi ambient i emergència climàtica», ofereix als governs locals una visió de conjunt de les connexions existents aquests tres àmbits, alhora que els convida a l'acció i a la reflexió sobre la qüestió.

Prèviament s'havia incidit en l'àmbit de les desigualtats en cultura a través de la recerca «Polítiques locals de cultura i equitat», publicat al juliol de 2019. Per la seva banda, el programa d'assessoraments culturals als municipis ha encetat una reflexió per tal d'incorporar als plans i projectes estratègics una bateria d'indicadors que facilitin l'avaluació del desenvolupament dels plans d'acció cultural i els plans d'equipaments des de la perspectiva dels ODS. A més, els ODS han estat presents en les darreres convocatòries de subvencions impulsades, les quals han inclòs, entre els criteris de valoració, elements vinculats a l'eficiència energètica o a la reducció de les desigualtats.

Els equipaments i serveis culturals han realitzat una gran quantitat d'activitats per donar a conèixer els ODS a la ciutadania, i aquests han estat presents en diversos reptes culturals que han marcat aquest mandat:

- El repte de la inclusió digital: La digitalització de la vida pública, professional, personal i social és una exigència cada cop més universal. Obre moltes oportunitats però genera el risc d'esclatxa digital en la societat.
- Envel·liment de la població: A finals de la dècada, un terç de la població tindrà més de 60 anys. L'envelliment condiciona els programes culturals actuals i de futur.
- Societat diversa: actualment 27 % de les persones entre 29 i 39 anys no tenen nacionalitat espanyola.
- Els valors de l'equitat i la diversitat sexual i de gènere.

L'impacte de la COVID-19, cultura i digitalització

La COVID-19 ha impactat de manera molt important en l'àmbit cultural. Els serveis culturals han patit tancaments totals durant els pitjors moments de la pandèmia el 2020 i l'activitat s'ha traslladat a formats digitals. Museus, teatres, centres d'art, espais de creació, centres culturals polivalents, etc., a més de tot tipus de serveis culturals i fins i tot festes majors s'han digitalitzat completament en un temps rècord. I, malgrat que els darrers mesos s'ha anat recuperant l'activitat presencial i, al mateix temps, l'acció cultural dels municipis ha recuperat el seu caràcter social i de punt de trobada, aquella etapa ha significat un punt d'inflexió pel que fa a l'acostament dels municipis –i del sector cultural en el seu conjunt– a la cultura digital.

La incorporació dels llenguatges digitals a l'acció cultural dels ajuntaments requereix una transformació de les estructures organitzatives per tal de fer-les més transversals i transparents i per facilitar l'accés a la informació. És per això que la digitalització ha d'anar de la mà de transformacions profundes i significatives de l'administració pública, en consonància amb les recomanacions de l'ODS número 16, «Pau, justícia i institucions sòlides». S'han impulsat dos treballs orientats a acompanyar els ajuntaments en aquest camí: «Cultura, pantalles, pandèmia» i «Impuls d'una estratègia de cultural digital als municipis». La incorporació

dels llenguatges digitals per part de les àrees locals de cultura representa un pas més en el camí cap a l'horitzó del desenvolupament sostenible.

En l'àmbit bibliotecari el tancament de serveis presencials fou complet durant més de dos mesos, fet que ha provocat una eclosió dels préstecs virtuals (amb una avaluació publicada) i d'activitats en línia, especialment clubs de lectura i presentacions. Durant bona part de l'any 2020 i l'any 2021 han existit importants limitacions, tant pel que fa als aforaments permetos com per les activitats que s'hi podien realitzar. Ara s'afronta el final de mandat amb un escenari post COVID-19 que ens diu:

- El nombre de visites a les biblioteques ha estat lleugerament inferior a la prepan-dèmia. Hi ha usuaris que encara no han recuperat l'hàbit.
- Quant el servei de préstec, s'han recuperat i fins i tot superat respecte els valors prepan-dèmia, especialment en el cas dels préstecs electrònics. Per tant, s'han rebut menys visites però amb més préstecs per visita. El creixement de visites es preveu que pugui arribar a través de programes i activitats que potenciïn la biblioteca com a espai de descoberta, aprenentatge, creació i participació ciutadana.
- El préstec interbibliotecari ha registrat un fort increment. El servei de préstec interbibliotecari s'ha disparat com a conseqüència de la gratuïtat universal del servei.

En el cas dels espais escènics, els indicadors d'assistència i d'ingressos per taquillaatge s'han reduït pràcticament a zero durant els mesos de confinament, i s'han mantingut en nivells baixos tot el 2021 degut a les restriccions dels aforaments. El percentatge d'ocupació de les sales i la cobertura del caixet amb els ingressos han tingut un comportament similar. Cal destacar la disminució del preu mig de les entrades i l'augment de les funcions gratuïtes, indicadors que mostren l'esforç dels ens locals per recuperar i captar públic en el context de pandèmia.

S'ha reforçat el suport econòmic als equipaments escènics municipals durant aquest període per tal de compensar el descens dels seus ingressos a causa dels topalls als aforaments. A més, s'han adaptat totes les convocatòries de subvencions amb la incorporació de mesures excepcionals que han permès finançar projectes i activitats que havien estat programats –i havien generat despesa– però que no s'han pogut dur a terme o bé s'han realitzat parcialment o en format virtual a causa de les regulacions i mesures per contenir el brot epidèmic de la COVID-19.

Quant als museus, l'any 2021 s'ha percebut una recuperació del nivell d'activitat –programació d'exposicions i accions paral·leles– i una bona resposta per part del públic, que ha crescut respecte del 2020. No obstant això, encara no s'ha arribat al nivell d'anys anteriors a la pandèmia. S'han detectat evolucions paral·leles en altres equipaments culturals com centres d'art, espais de creació o centres culturals polivalents: mentre que al 2021 l'activitat s'ha recuperat amb força, la millora dels nivells de participació ha estat parcial. Les restriccions

d'aforament i les mesures de distància social que encara es mantenen han frenat la represa pel que fa al volum de públics.

Així doncs, tot i una lleugera millora dels indicadors en comparació amb els de 2020, la participació cultural al 2021 s'ha situat encara en nivells inferiors als de 2019. Caldrà esperar a dades posteriors per veure si es pot parlar de recuperació dels hàbits de la ciutadania pel que fa a la participació en les programacions culturals dels ajuntaments.

«CulturaMENT»

CulturaMENT promou l'organització d'activitats culturals adreçades a persones grans amb malalties mentals i els seus familiars i cuidadors. Aquest projecte transformador, desenvolupat conjuntament amb els ajuntaments, s'ha orientat als beneficis de la cultura en la salut, el benestar i la qualitat de vida de les persones grans. Més concretament, de les persones grans que pateixen malalties mentals, i el que és molt important, també s'ha adreçat als seus familiars i les persones que en tenen cura. Els principals punts de la voluntat del projecte «CulturaMENT» han estat:

- La difusió de la cultura com a eina transformadora i dels beneficis de l'art comunitari.
- L'apoderament de les persones amb malalties mentals i les seves famílies i cuidadors i cuidadores.
- La dinamització del sector cultural
- L'oferiment de recursos als governs locals per aquestes programacions.
- Propiciar que aquestes noves propostes s'integrin a l'oferta cultural del municipi.

En el moment de redacció d'aquest informe, prop d'un milió i mig de catalans i catalanes tenien 65 anys o més, i segons l'OMS, l'Organització Mundial de la Salut, més d'un 20 % de les persones que es trobaven en aquesta franja d'edat patien algun tipus de trastorn mental o neurològic. Si es posa el focus en l'entorn del malalt, observem que en el 80 % dels casos les cures les ha procurat la mateixa família del malalt, amb el cost personal i econòmic que això ha representat. A tot això, s'ha d'afegir que la crisi socioeconòmica derivada de la pandèmia de la COVID-19 ha augmentat els problemes de salut mental, especialment entre joves i gent gran. En aquest escenari són molts els estudis que han corroborat que la música, l'art i la cultura en general enriqueixen la vida de les persones grans amb malalties mentals com l'Alzheimer.

«CulturaMENT» ha estat un projecte multidisciplinar, i els seus àmbits d'actuació han estat els museus, la música, el teatre, la dansa, les arts visuals, el circ, les biblioteques i el cinema. A més, s'han implicat professionals de les regidories de cultura i de serveis socials, a més del

personal dels equipaments que hi han col·laborat i artistes que han fet programes o activitats en la línia del projecte.

La primera edició de «CulturaMENT» s'ha fet el 2021 amb una experiència pilot –la «Quinzena CulturaMENT»– en la qual han participat els ajuntaments més actius en l'àmbit de treball del projecte, identificats gràcies a una anàlisi prèvia. La «Quinzena CulturaMENT» s'ha desplegat en 12 municipis de la demarcació –un de cada comarca– que han organitzat 64 activitats en el període comprès entre l'1 i el 15 de novembre de 2021. Al 2022, la segona edició del projecte ha augmentat la programació fins arribar a les 250 activitats amb la participació de 40 municipis a través del Catàleg de serveis de la Diputació de Barcelona.

Àrea d'Educació, Esports i Joventut

Cap a una nova agenda de polítiques

Durant aquest mandat, l'Àrea d'Educació, Esports i Joventut ha desplegat una estratègia de cooperació local orientada a cinc grans idees força, que s'apunten a continuació:

- Generació de noves oportunitats per municipis més inclusius. L'Àrea d'Educació, Esports i joventut ha reforçat la transversalitat entre aquests tres àmbits, tant en els projectes transformadors com en l'execució del PAM (pressupostos, catàleg de serveis, jornades, avaluacions, comunicació i relació amb el món local i comunitari). S'ha conceptualitzat una missió estratègica conjunta de l'Àrea centrada en la generació de noves oportunitats educatives, esportives i de joventut amb un enfoc intermunicipal i cooperatiu, fent més eficient la tasca específica de cada municipi. Una lliçó apresada de resiliència compartida durant la pandèmia.
- Noves polítiques públiques que responen a desafiaments dels municipis. L'avenç innovador de l'Àrea ha estat la generació de noves oportunitats educatives, esportives i de joventut intervenint sobre les causes de fons de tres grans desafiaments: a) l'abandonament escolar prematur, b) el sedentarisme i l'abandó de la pràctica esportiva i c) el benestar vi-vencial i relacional dels joves.
- Noves xarxes d'intercanvi entre municipis i ens locals. Des de l'Àrea s'ha constatat que la intervenció pública local guanya en eficàcia i impacte quan intensifiquem el treball en xarxa dels municipis, formant comunitats de pràctica i d'intercanvi d'experiència i coneixements. Per aquesta raó, la cooperació local i l'acció desplegada en el marc dels projectes transformadors que s'expliquen en els propers apartats han enfortit les xarxes municipals.
- Avenç cap a un concepte compartit de polítiques transformadores. La major integració dels tres àmbits de l'Àrea (educació, esports i joventut) ha ajudat a elaborar una visió més transversal i compartida que està recolzada pels municipis més innovadors, desenvolupant eines i metodologies d'impacte que beneficien la ciutadania.
- Creació de noves aliances amb les entitats i el teixit comunitari. S'han establert noves aliances i convenis, entre d'altres, amb la Fundació Èxit, Fundació Bertelsmann, *Fundación Empieza por Educar* i Fundació BCN FP, i a més a més ha intensificat les relacions amb altres entitats dels tres àmbits. Han estat aliances que han beneficiat els municipis, apropant i concretant noves metodologies de col·laboració pública-privada amb l'objectiu

de transformar el món local i reverteixen, institucionalment, en una cooperació i un aprenentatge multinivell.

Educació: proximitat, equitat i suport als ajuntaments

En aquest àmbit, s'ha treballat per garantir l'èxit educatiu per a tothom, facilitant que totes les persones tinguin la capacitat d'aprofitar les oportunitats educatives al llarg i ample de la vida i que puguin escollir i desenvolupar un itinerari vital satisfactori. L'activitat s'ha orientat a consolidar el compromís del municipalisme amb l'educació. Específicament, amb recursos i serveis que han tingut l'objectiu de millorar la gestió i la sostenibilitat dels centres educatius municipals, desenvolupar el model de ciutats educadores (amb l'entorn com a espai de trobada, recurs i agent transformador), potenciar la vessant orientadora dels municipis i treballar per assegurar l'equitat en l'accés a les oportunitats educatives per a tothom.

Durant aquest mandat, tant els projectes transformadors, els instruments de cooperació local, com els programes específics han orientat la seva actuació als objectius de desenvolupament sostenible que interpel·len l'àmbit, i que són principalment el 3 (Salut i Benestar), el 4 (Educació de qualitat), el 5 (Igualtat de gènere), el 7 (Energia neta i assequible), el 8 (Treball digne i creixement econòmic), el 9 (Indústria, Innovació i Infraestructures), el 10 (Reducció de desigualtats), l'11 (Ciutats i comunitats sostenibles), el 13 (Acció climàtica) i el 17 (Aliances per assolir objectius).

Pels objectius 4 i 10, s'ha impulsat el Projecte Transformador «Noves Oportunitats Educatives 4.10» (NOE 4.10) que ha centralitzat en aquests dos objectius la seva raó de ser i que ahora contribueix a assolir l'objectiu 8, perquè fomenta la incorporació dels i les joves al món del treball. A més a més, s'han adequat els diversos recursos dels 4 eixos del Catàleg 2020-2023 (Centres educatius municipals, Equitat educativa, Ciutats educadores i Noves oportunitats educatives) a la implementació dels ODS.

En el procés d'assoliment de l'objectiu 5, s'ha posat a disposició de les polítiques educatives locals eines (estudis i protocols) i estratègies (seminaris i formació) per abordar en perspectiva de gènere tant la prevenció de la desigualtat i de les violències com la diagnosi dels principals factors de risc.

Per acomplir l'objectiu 17, s'han consolidat i incrementat els espais d'interacció i el treball en xarxa: amés de les 4 xarxes d'escoles i centres municipals, s'han creat les noves xarxes vinculades als Projectes transformadors «Noves Oportunitats Educatives 4.10» (amb 94 ens locals) i la d'«Equipaments 2030: responsables i educadors» (amb 297 ens locals). A més s'han signat convenis de col·laboració per incrementar el NOE 4.10 i s'han creat grups d'experts acadèmics i d'entitats per generar línies de treball compartides.

Els ODS 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13 i 17 s'han desenvolupat en el projecte transformador «Equipaments 2030: responsables i educadors» que ha revaloritzat i resignificat les instal·lacions

i espais municipals per avançar en sostenibilitat i per esdevenir referents educadors en valors cívics i en els principis de l'Agenda 2030, formant part de projectes de ciutat educadora que s'han continuat impulsant des de l'Àrea.

Així mateix, durant el període de la pandèmia s'ha treballat l'objectiu 3 (Salut i benestar), ja que els diferents serveis de l'Àrea han generat, excepcionalment, suports materials (més de 60 documents) i un pla de xoc específic per tal que els ens locals poguessin realitzar amb seguretat l'oferta de casals i colònies a l'estiu del 2020. En aquest sentit, també s'ha creat, per al curs 2020-2021, el dispositiu «Tornem a l'escola» per ajudar als formadors i als centres (estudis i eines) a aplicar la normativa aprovada durant la pandèmia.

El projecte transformador «Noves Oportunitats Educatives 4.10»

El projecte «Noves Oportunitats Educatives 4.10» (NOE 4.10) ha suposat una inversió de 12,4 milions en 94 ens locals. La finalitat ha estat lluitar contra l'abandonament escolar prematur, generant una estratègia local d'integració de recursos per tal d'acompanyar els joves de 16 a 24 anys que han abandonat els estudis. S'ha implementat un pilotatge amb diversos ens locals i s'han realitzat 10 seminaris formatius i 2 jornades tècniques, amb unes 5.000 persones inscrites. El projecte ha comptat amb un comitè de 14 experts, acadèmics i membres d'entitats socials aliades. També hem signat convenis de col·laboració i d'aliança amb les entitats Fundació Exit, Fundació Bertelsmann, *Fundación Empieza por Educar* i Fundació Barcelona FP per augmentar l'impacte del projecte. Finalment, hem creat la Xarxa de Municipis per les Noves Oportunitats Educatives, integrada per 94 ens locals per a l'intercanvi de coneixement.

Una acció esportiva saludable, integradora i segura

En l'àmbit d'Esports s'ha proposat transformar l'estil de vida de la ciutadania impulsant l'acció esportiva municipal com a saludable, integradora i segura. Aquesta orientació ha suposat incidir en els ODS 3 (Salut i benestar), 4 (Educació de qualitat), 5 (Igualtat de gènere), 10 (Reducció de les desigualtats), 11 (Ciutats i comunitats sostenibles) i 17 (Aliança pels objectius).

En relació a l'objectiu 3 destaca l'esforç per combatre els efectes de la COVID realitzat durant el 2020 i 2021 que ha consistit en implementar 2 fons d'ajuts econòmics extraordinaris dotats amb 6,5 M€ en total, elaborant 12 estudis de recerca sobre gestió esportiva i jurídica de la pandèmia i elaborant les campanyes de comunicació «Un, dos, tres, ja!» i «Durant el confinament no t'aturis» per animar l'activitat física.

L'objectiu 5 ha estat un àmbit prioritzat on ha destacat el recolzament de 3 esdeveniments esportius internacionals femenins de prestigi amb 2,1M € i la campanya de comunicació adreçada a les joves per tal de disminuir l'abandonament esportiu, que ha generat més de 850.000 interaccions.

Per l'objectiu 10 s'ha posat l'accent en els joves a través del Projecte Transformador «Joventut esportiva, Societat Activa» (JESA), explicat a continuació. Aquest esforç ha estat complementat amb accions adreçades a d'altres col·lectius vulnerables, suposant tot plegat un increment d'un 149 % anual des del 2019 en la despesa adreçada a aquest ODS.

Els ODS 7, 9, 11 i 13 formen part del PT «Equipaments 2030: responsables i educadors», fent-se pels equipaments esportius municipals un recolzament a més de 75 actuacions del PGI amb un import total superior a 33,5 M€. S'han elaborat més de 100 estudis tècnics adreçats a diferents equipaments de la Província. També s'ha seguit el model de l'esport *outdoor* amb més de 130 estudis tècnics de rutes esportives fets, generant un nou concepte de suport anomenat «Circuits esportius de proximitat».

«Joventut esportiva, societat activa» (JESA)

Aquest projecte transformador ha suposat una inversió de 5,6 milions en 218 municipis. L'objectiu del projecte JESA ha estat lluitar contra el sedentarisme i l'abandonament esportiu juvenil en municipis amb elevats índex de vulnerabilitat. L'execució del projecte s'ha realitzat de forma integrada a través de la incorporació de la figura de l'educador esportiu de carrer als municipis més grans de la província i amb elevat índex de vulnerabilitat. S'ha tractat de Llicenciats en ciències de l'activitat física i l'esport amb formació d'acció social implementada pel projecte. S'ha creat la Comunitat JESA, un espai virtual d'intercanvi i generació de coneixement en polítiques locals de reducció de desigualtats mitjançant l'esport. S'ha incrementat econòmicament el recurs «Ajuts per l'esport a col·lectius vulnerables» i s'ha creat un àmbit anomenat «Esport i comunitat» dins el recurs de «Programes esportius» adreçat a temes d'inclusió social.

Polítiques de joventut generadores d'oportunitats

Els ODS també han estat orientadors a l'hora de desplegar polítiques locals de joventut que impactin i generin oportunitats entre les persones joves de 12 a 30 anys per tal de generar una societat inclusiva, universal i cooperativa. S'hi han adaptat tots els recursos prestats a través del Catàleg de serveis 2020-23 en matèria de joventut. Els principals objectius treballats han estat: el 3 (Salut i benestar), el 4 (Educació de qualitat), el 5 (Igualtat de gènere), el 10 (Reducció de desigualtats), l'11 (Ciutats i comunitats sostenibles) i 17 (Aliança pels objectius).

Els objectius 3, 4, 5, 10, 11 i 17 s'han complert a través del projecte específic «Escolta Jove» que reforça els serveis locals de joventut dels municipis amb personal competent en l'àmbit socioeducatiu i/o de la psicologia social, treballant en el medi obert i reforçant la informació, orientació i acompanyament vital de les persones joves.

Així mateix, l'objectiu 4 ha estat una de les línies estratègiques de Joventut atès que es fa èmfasi en el desenvolupament d'activitats formatives adreçades als i les professionals de jo-

ventut, a més de formar part del projecte transformador NOE 4.10 que es transversal amb els serveis d'Educació.

Els tallers d'emancipació adreçats a professionals i joves han tingut per objectiu principal difondre l'apoderament personal, partint del reconeixement de l'educació no formal com a instrument per a la transmissió de conceptes, valors i capacitació del joventut i impulsen els ODS 3, 4, 5 i 10.

L'objectiu 10 també s'ha assolit mitjançant el suport per a l'elaboració de la diagnosi, disseny i avaluació de plans locals de joventut i plans anuals i el suport econòmic als ens locals per al desplegament de polítiques equitatives en l'àmbit de joventut i el suport per a l'elaboració.

L'objectiu 11 s'ha treballat a través del recolzament en la gestió i planificació dels equipaments juvenils municipals i integrant accions formatives en les estratègies de desenvolupament local.

El projecte «Escolta Jove»

Aquest projecte ha canalitzat una inversió de 6,2 milions en 310 municipis i 11 consells comarcals. S'ha dissenyat expressament arran de la pandèmia i busca generar recursos per als ens locals posant l'accent en l'atenció a les persones joves amb per abordar les seves necessitats a través d'un acompanyament vital en medi obert. Els recursos econòmics destinats han reforçat els equips locals de joventut amb 169 nous professionals. Pel que fa als recursos tècnics i materials s'ha creat una xarxa relacional amb trobades presencials (66 professionals en la primera trobada) i a través d'una «Comunitat virtual Escolta Jove» (94 membres en la primera fase pilot). S'ha ofert un seguiment tècnic individualitzat per a cada ens local (amb un increment de l'equip tècnic intern del 36 %) i s'han creat recursos materials alineats amb aquesta metodologia innovadora basada en la relació directe i el suport continuat dels i les joves en els espais de trobada que els hi son propis.

«Equipaments 2030: Responsables i educadors»

Amb una inversió de 16,3 milions en 297 ens locals, aquest projecte transformador està desenvolupat de forma transversal a l'Àrea. Ha volgut promoure que els 6.118 equipaments i espais municipals educatius, esportius i de joventut (o d'altres que s'incorporin) de la província de Barcelona puguin arribar a ser edificis i instal·lacions participatius, accessibles, igualitaris i sostenibles, transformant-se com a agents educadors i l'epicentre de la transformació social i activació comunitària. S'ha previst el reconeixement als municipis amb una distinció en diverses fases que valora la gestió responsable i educadora dels equipaments participants. Els suports econòmics han estat vehiculats mitjançant un «Pla de xoc» (2021), un nou recurs econòmic de Catàleg (2021) i un «Programa sectorial» (2022).

Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social

Un nou marc conceptual i estratègic

Durant el període 2020- 2023, l'Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social ha treballat a partir d'un nou marc conceptual i estratègic, elaborat de forma participativa tant internament des de la Corporació i amb espais de debat i diagnosi on han participat representants electes i professionals dels ajuntaments i ens locals de la província de Barcelona, així com persones expertes en política social i representants d'entitats socials. Aquest nou plantejament s'ha emmarcat en el context de necessitats socials que s'ha reconfigurat a partir del període de la pandèmia de la COVID-19, i de la postpandèmia, amb efectes en el creixement de les situacions de pobresa i de desigualtat social; majors riscos en l'àmbit de la salut mental, les addiccions, la bretxa digital i les violències masclistes; tensions en el sistema de cures, així com per l'increment de la soledat no desitjada, i noves realitats pel que fa a la convivència i la configuració de les comunitats.

Actuacions de contingència per l'atenció a emergències socials

En un inici de mandat, i en plena pandèmia de la COVID-19 s'han articulat diverses actuacions de contingència d'atenció a emergències socials, com ara, acompanyar als ajuntaments i ens locals en l'atenció a les necessitats socials i de protecció de la salut derivades de la situació d'emergència. Això ha significat, entre d'altres coses, la distribució d'equips de protecció individual (EPI) i el reforç dels programes de suport a necessitats bàsiques («Targeta Moneder d'Impacte Social» i el Servei d'Intermediació en Deutes a l'Habitatge Servei Local de Teleassistència, l'atenció a les violències masclistes, i la mediació ciutadana).

Aquestes accions de contingència s'han enfortit amb el «Pla de xoc per a la reactivació social dels municipis de la província» per al reforç de les plantilles professionals dels serveis socials bàsics que ha significat el suport per a l'atenció a infants i adolescents en situació de vulnerabilitat; la contractació de professionals per a intervenció social i comunitària i el reforç dels serveis municipals d'atenció a les dones víctimes de les violències masclistes.

L'estratègia de reactivació social

Com a acció estratègica de reactivació social s'han definit línies estratègiques per abordar de forma integrada i transformadora, amb una visió centrada en la garantia de drets i la reducció

de desigualtats, que, tot i que s'han vist agreujats o redefinits amb la COVID, formen part dels desafiaments estructurals de les societats dels municipis de la província de Barcelona.

Aquests eixos estratègics han passat per repensar i enfortir el sistema de garantia d'ingressos i subsistència material des dels ens locals per garantir a totes les persones una vida digna; promoure l'acció comunitària per a la igualtat, la salut i la convivència inclusiva i abordar especialment les desigualtats sociourbanes, condició necessària per assolir unes ciutats més inclusives i resilients; impulsar la intervenció social des d'una modernització dels serveis socials i la garantia del dret a les cures en la comunitat; promoure estratègies integrals i transversals per fer front a les desigualtats i discriminacions de gènere, i en especial d'abordatge de les violències masclistes; i promoure ciutats i pobles més saludables i resilients, tenint en compte la importància d'incorporar la visió de la salut en totes les polítiques.

El desplegament d'aquestes línies estratègiques per abordar reptes de gran dimensió s'ha articulat a través de projectes transformadors, de nous espais d'aliança amb el món municipal i amb altres agents –especialment de l'àmbit del tercer sector social i acadèmic–, i de nous enfocaments com la mirada interseccional, en el marc d'una aposta per la innovació social.

Les «polítiques municipals de garantia d'ingressos»

Pel que fa a la línia d'enfortir el sistema de garantia d'ingressos i subsistència material des dels ens locals, s'ha desplegat el projecte transformador «Dret a uns ingressos bàsics. Polítiques municipals de garantia d'ingressos», amb l'objectiu d'implementar un nou model de polítiques locals per a la garantia d'ingressos amb el suport a la creació d'oficines tècniques que treballin amb procediments més àgils, especialitzats, digitalitzats i interconnectats amb les prestacions d'altres administracions. El projecte s'ha basat en una diagnosi amb electes, responsables tècnics i professionals de serveis socials de 26 municipis i 9 representants d'entitats sobre la situació del model actual de les prestacions econòmiques d'urgència social a la província de Barcelona. En base a això, s'ha elaborat el «Document base d'una política local de garantia d'ingressos i de la subsistència material», que ha donat lloc a una Declaració institucional aprovada pel Ple de la Diputació de Barcelona el 29 de setembre de 2022. Aquest projecte transformador també ha suposat el reforç dels programes «Targetes Moneder d'Impacte Social», del Servei d'Intermediació en Deutes de l'Habitatge i d'auditories i intervencions en llars en situació de pobresa energètica.

«Barris i comunitats: motors de transformació social»

Quant a la segona línia estratègica, l'acció comunitària per a la igualtat, la salut, la garantia dels drets de les persones consumidores i la convivència inclusiva s'ha desplegat el projecte transformador «Barris i comunitats: motors de transformació social», amb l'objectiu de promoure una intervenció integral en àrees urbanes en situació d'especial vulnerabilitat, per reduir les desigualtats socioeconòmiques i promoure la convivència inclusiva, la participació

i la cohesió social. A partir d'un marc conceptual elaborat amb la participació de persones expertes en polítiques d'intervenció integral en barris, que estableix el barri com a espai prioritari d'intervenció des de l'eix social, el projecte s'ha desplegat en 15 barris de municipis majors de 50.000 habitants amb un Índex de Vulnerabilitat Social Inferior a 100. El model d'intervenció als barris ha reforçat el paper de la comunitat en espais públics, comunitats veïnals i equipaments municipals a través d'accions que promouen l'impuls i l'accessibilitat als espais de sociabilitat, que garanteixen una existència autònoma i unes condicions de vida dignes, i que treballen en favor de la igualtat d'oportunitats. El programa ha comptat amb accions de formació per als professionals que intervenen als barris, espais d'intercanvi, i recerques i aliances en l'àmbit del diagnòstic territorial juntament amb l'IERMB, i la implementació de l'estratègia salut en totes les polítiques, amb ISGlobal.

Cicle de vida i desigualtats

També cal destacar que el desplegament d'aquesta línia estratègica ha incorporat l'enfocament de cicle de vida. Així, s'ha impulsat un «Pla d'acció per a les polítiques d'infància i adolescència» que ha inclòs, entre d'altres mesures, un fons econòmic per a programes de promoció del benestar emocional de la infància i l'adolescència. També s'ha creat una nova línia de finançament per a la promoció dels drets i la prevenció en l'àmbit de la infància i l'adolescència i s'ha continuat treballant en la prevenció de les addiccions entre els adolescents i joves, que és quan comencen els primers consums i davant la tendència al creixement de les addiccions a les pantalles. Les diverses accions en aquest àmbit han configurat el projecte transformador «Programa d'infància i adolescència: del risc a la igualtat, la salut i el benestar», que pretén promoure la igualtat d'oportunitats i els drets bàsics, així com una millor salut i benestar en la infància i l'adolescència.

L'enfocament de cicle de vida ha portat també a reforçar els programes en l'àmbit de l'envel·liment actiu, com el «Programa de dinamització de persones grans en municipis menors de 5.000 habitants» i el de «Ciutats Amigues», així com el de prevenció dels maltractaments a les persones grans.

Per últim, també s'ha posat el focus en les desigualtats vinculades a la diversitat d'origen i cultural, i les necessitats de les persones migrades derivades del període de la COVID-19. Per això, s'ha reforçat el programa d'assessorament jurídic i laboral en matèria d'estrangeria i alhora, s'han promogut programes de suport a l'acollida a les persones migrades i a la interculturalitat, així com per a la no discriminació i la igualtat de tracte. Arran de la guerra d'Ucraïna s'ha ofert finançament als ens locals acollidors de persones refugiades.

«Cap a un nou sistema públic de cures en la comunitat»

La tercera línia estratègica s'ha centrat en impulsar els serveis socials i les cures en la comunitat, amb l'objectiu de reforçar un sistema públic de cures que permeti envellir a la pròpia

llar i, alhora, promoure la corresponsabilitat i dignitat en la provisió de cures. S'ha dissenyat el projecte transformador «Cap a un nou sistema públic de cures en la comunitat» per reforçar serveis de cura, com el Servei Local de Teleassistència a través de la digitalització així com el suport a les persones cuidadores, i la posada en marxa de nous recursos, com el «Programa Nexes», per atendre la soledat de les persones grans, una necessitat que s'ha incrementat amb la pandèmia. També s'han fet accions de sensibilització per al reconeixement del valor de les cures i el foment de la corresponsabilitat social i de gènere. Per últim, s'ha dut a terme una avaluació dels Grups de Suport Emocional i Ajuda Mútua per impulsar línies de millora i reforçar el recurs i s'ha treballat per la digitalització de la teleassistència. També s'ha impulsat el programa de municipis cuidadors, a partir d'una Declaració institucional aprovada el 24 de febrer de 2022.

«Xarxa de territoris lliures de violències masclistes»

La següent línia de treball ha volgut promoure estratègies integrals i transversals per fer front a les desigualtats i discriminacions de gènere, incidint especialment en les polítiques de prevenció i abordatge de les violències masclistes i LGTBIfòbiques. Aquesta línia es connecta amb l'objectiu estratègic de mandat de contribuir a assolir la igualtat de gènere i donar poder a totes les dones i nenes. Una línia de treball central ha estat el projecte transformador «Xarxa de Territoris Lliures de Violències Masclistes». El projecte ha pretès garantir i defensar el dret fonamental de viure una vida lliure de violències masclistes des d'una mirada integral i multidisciplinària. En l'àmbit de la sensibilització i la prevenció s'ha posat en marxa el desplegament d'una Xarxa Punts Lila, amb la instal·lació de punts liles dinamitzats en diferents espais de la vida municipal i amb la implicació també d'equipaments i comerços per diversificar el públic i els agents socials que hi participen. S'ha impulsat un grup de treball entre agents d'igualtat i policies locals que ha elaborat un recurs pedagògic per a policies locals i una guia per a l'elaboració de «Plans Locals de Seguretat amb perspectiva de gènere». D'altra banda, cal destacar, també, la inauguració el novembre de 2020 del LABonnemaison com a centre de referència, d'innovació i lideratge en polítiques d'igualtat.

Ciutats i pobles més saludables i resilents

La cinquena línia estratègica s'ha referit a promoure ciutats i pobles més saludables i resilents a través de les polítiques de salut pública, on ha destacat el treball en la definició de les «Bases per a elaborar plans de contingència dels serveis municipals de salut pública per fer front a la COVID-19», i s'ha donat suport durant el mandat a més de 57 municipis per elaborar el seu pla de contingència i a 80 en la implementació de plans locals de salut.

Un impuls transversal a la innovació social en els municipis

Totes aquestes línies d'acció s'han desplegat en col·laboració amb els municipis i les entitats socials i alhora s'ha impulsat la innovació social als municipis a través d'un fons específic. Els resultats més destacables del conjunt de l'activitat de l'Àrea es poden resumir en sis punts:

- Reforç de l'aliança amb els municipis i les entitats socials en la garantia d'una vida digna i la lluita contra la pobresa. Davant de l'augment de la pressió assistencial als serveis socials i el creixement de les situacions de pobresa, s'ha reforçat el suport econòmic als ens locals en l'atenció a les situacions de vulnerabilitat social. Els fons de prestació de finançament de l'àmbit del benestar i de programes de lluita contra la vulnerabilitat social i accions de millora dels serveis socials ha augmentat un 13 %. També s'han destinat 818.000 € al suport a les entitats socials en l'àmbit de la inclusió i 726.000 € anuals a entitats que gestionen pisos d'inclusió social.
- Lluita contra les desigualtats sociourbanes amb l'enfocament de barri. Amb l'objectiu d'incidir en les desigualtats sociourbanes en entorns amb alta vulnerabilitat s'ha posat en marxa un nou fons de prestació que ha destinat 7 ME durant el període 2021-2023 a 15 municipis majors de 50.000 habitants amb un Índex de Vulnerabilitat Social (IVSO) inferior a 100 per invertir en barris amb altes necessitats socials.
- Impuls de municipis i comunitats cuidadores i d'un nou model d'assistència a través de les tecnologies de cura a la llar. Amb l'objectiu de repensar el sistema de cures als municipis, s'han generat espais de debat, formació i difusió en què han participat més de 400 professionals. A partir d'aquests espais s'han desplegat nous recursos d'atenció a la soledat en persones grans, de suport a persones cuidadores i de sensibilització.

També s'ha promogut un canvi de model en l'atenció a la llar de persones grans o amb discapacitat a través de les tecnologies. Pel que fa al Servei Local de Teleassistència, hem crescut en gairebé 10.000 persones usuàries, amb una cobertura territorial del 100 % de la província. S'ha iniciat un procés de digitalització de la teleassistència i programes pilot per a la detecció de necessitats socials i de salut a través de la sensorització, que arribarà a 3.900 llars.

- Reforç de les polítiques d'abordatge de les violències masclistes. Amb l'objectiu de promoure la igualtat i garantir els drets humans més bàsics, s'ha creat s'ha duplicat el suport econòmic per als municipis específic per a l'abordatge de les violències masclistes, amb 186 municipis beneficiaris. A més, per una banda, l'any 2020 en motiu de la pandèmia s'ha aprovat un Fons de prestació per a l'abordatge integral de les violències masclistes per reforçar els serveis d'atenció a les víctimes.
- Impuls de la promoció del benestar emocional i la prevenció d'addiccions en la infància i l'adolescència. El cicle de vida ha estat un eix de desigualtat que s'ha fet més evident amb

la pandèmia de la COVID-19, la qual ha tingut un fort impacte en la salut emocional dels infants, adolescents i joves. Per això, s'ha aportat un fons de prestació de 5,9 ME l'any 2022 i 3 ME l'any 2023 per ajuntaments majors de 20.000 habitants i consells comarcals per impulsar programes de promoció del benestar emocional en aquests col·lectius d'edat, en els entorns de proximitat i amb accions també de caire comunitari.

- Suport i promoció de la innovació social als ens locals. Amb l'objectiu de promoure la innovació social a la província de Barcelona, s'ha posat a disposició d'ajuntaments i ens locals un fons econòmic per a projectes d'innovació social, que afavoreixin nous models i metodologies d'intervenció, així com col·laboracions socials. S'ha destinat 200.000 € per a polítiques d'innovació en cures l'any 2021 i 300.000 € anuals per a innovació en polítiques socials els anys 2022 i 2023.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Presidència